

11 ÅRG
Nr 45-46

TIDEVARVET

25 NOV.
1933

Vad har hänt?

SELMA LAGERLÖF har med den enkelhet hon själv påyrkat begått sin sjuttiofemårsdag, uppriktigt och värdsamt hyllad av ett helt folk, vars fantasi och hjärta hon vunnit på ett enastående sätt. Det tyska angreppet på hennes »bolsjevism», bör hon kunna ta med knusende ro.

UPPSEENDEVÄCKANDE AVSLÖJANDEN ha skett angående mutsystem och bristande kontroll i Stockholms stads gatu- och vägarbeten — av en sådan omfattning att polisundersökning begärts icke endast av vederbörande borgarråd utan även anbefallits av Överståthållareämbetet. Samtidigt har den socialdemokratiska majoriteten i stadskollegiet genomdrivit beslut om behållande av föregående års höga skatt — på fem öre när — under hänvisning till nödvändigheten att upprätthålla stadens höga sociala standard. Skattebetaltarna, som med minskade arbetsinkomster suckat under årets höga skatter, vilja säkerligen göra sitt yttersta för de arbetslösa. Men luftkuber, förfälskade snölass, en besynnerligt ackordssättning och en fruktansvärd tyngande byråkrati i kommunalförvaltningen i Stockholm gör inte utbetalningarna gladare.

PARTIBILDNINGARNA FORTSKRIDER. I Småland har hr Carlström i Sävsjö — »riksdagens mest konservativa man», enligt Per Albin — bildat ett nytt centerparti, som skall passa för alla borgerliga människor. Om demokratin är hjälpt med det blir en annan fråga.

BYGGNADSKONFLIKTENS ATTONDE MANAD har nu medlingskommissionen gjort ett nytt försök att komma till uppgörelse genom att inkalla parterna och undersöka deras egen syn på läget. Det svenska samhällets tålmod är i varje fall hårt påfrestat i denna enastående hårdnackade konflikt.

SOM EN DAG AV VÄRLDSHISTORISK BETYDELSE kommer säkerligen den 17 november 1933 att nämnas, då U. S. A. erkände U. S. S. R. »de jure» och en överenskommelse träffades, där bindande garantier lämnades från rysk sida bl. a. att icke bedriva eller understödja någon kommunistisk agitation i Amerikas Förenta Stater. Givetvis väntar Ryssland utsträckt kredit och Amerika stora beställningar. Det rysk-amerikanska närmandet markerar tydlig front mot den japanska imperialistiska politiken, vilken liksom Hitler även berömmar sig av att vara enda värdet emot kommunismen.

Amerika har nu redan skickat officiell representant till Moskva och Rysslands president Kalinin har i ett hälsningsord till Förenta staternas stora nation uttalat sin glädje över närmandet mellan dessa båda stora industriländer, till nytta för »hela mänsklighetens ekonomiska och kulturella framskridande och för världsfredens trygghet».

NEDRUSTNINGSFÖRHANDLINGARNA I GENEVE har tillsvärdare strandat. Mr Henderson sätter övergiven kvar och generalrapportören hr Benes har utgivit en väl svarad förklaring om konferensens ajournering till den 23 januari. Skall Italien lämna konferensen och kanske även N. F., och därmed tillsammans med Tyskland och Japan rikta ett hugg mot själva folkförbundsiden?

Honorine L. Hermelin:

Ut ur svindlarväldet.

Vilket arbete, O jord och himmel, vilket arbete! — och, om man törs säga, ännu två hundra år av kamp och strid! Två sekel, knappast mindre, innan demokratin har genomlupit sina mest fördärliga stadier av svindlarväldet.

Detta är icke skrivet nu. Det skrevs för snart hundra år sedan av Carlyle i hans franska revolutionens historia. Men Carlyle visste ju att vad han då skrev skulle gälla för hundratals år framåt och kanske är det så att hans siarord just nu står i zenith över vår tids historia.

Men — jord och himmel — vilket arbete — innan vi i mörkert, sannolikt utan ledning, trevat oss de hundra åren, eller mer, fram genom blod och strid och vanmakt till att inse, så att vi lever därefter, att demokrati icke är något som kan genomföras, lagfästas, någons. Alla människors aktivitet i gemensamma strävanden och på grundval av ett levande människovärde — detta demokratiens mål och innehåll är ju som människolivet självt, underkastat dess lagar och långsamma växt, stigande och fallande. Stigande i kraft och glans, var gång det är fyllt av ande, av gudomens skapar-kraft, fallande var gång det faller tillbaka på sig självt, i intighet och föraktlighet.

För demokratin betyder stigandet alltid mäktiga rörelser. De har aldrig anseende till person — jude och grek, träl och fri, man och kvinna är för dem lika, och de löser på genialt och suveränt sätt ledarfrågan, utkorande till ledare dem som låter de skiftande förmågorna träda fram och blomstra, men utesluter som ledare dem, vilka förtrycker och uniformerar.

Fallandet betyder för demokratin att vara hänvisad på små, ovilliga människor, som grålar om sina intressen och fördelar. I den fallande linjen träder dikta-turen fram. Ty den står alltid färdig, alltid beredd. Den är den millitära organisationen — den enda förhållning för mänsk-

lig samverkan som alltid varit sig lik och alltid fungerat mest oklanderligt — bredt över hela det eljest civila livet.

Diktaturen kan gott betraktas som en sida av demokratin — av dess svindlarväldet. Den följer demokratin som en skugga, begagnande dess speciella och nödvändiga verktyg, propagandan, i den form denna tar i den förfallande demokratin, då den, i stället för att väcka till övertygelse, iarmar, hetsar och dövar. Diktaturen uppstår med våld och skräck och hjärtlös entusiasm en enastående samverkan, dock får den mening och styrka endast då den riktas mot en fiende. Diktaturen har visat att den kan bestå hur länge som helst på spillrorna av sammansjunkna demokratier. Den bestod tusen år i det bysantiska riket på stoftet av historiens mest levande demokratiska insatser: den grekiska och kristendomens.

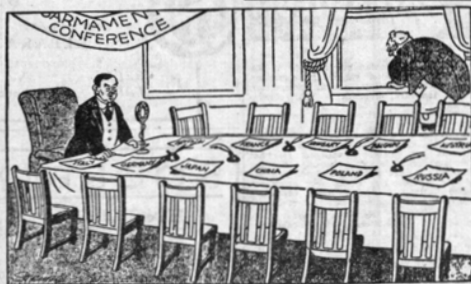
Hur trasig i jämförelse med diktaturen är inte demokratin — som delar det mänskliga livets lott att fara vilse så länge den strävar, men dö i det ögonblick som upphör att sträva och finner livet acceptabelt sådant det är. Dess uppgift är uppfostran — där dess uppfostran upphör är fallet fritt för dikta-turerna. Men i sitt nit förörkar dess uppfostran och rutin så lätt, både hos de unga och hos de erfarna, de friska själts-krafter som självklart och mäktigt skulle förinta allt vad diktatur heter.

Arbetet som väntar oss i den mån vi vill komma ur demokratiens och dikta-turens svindlarväldet är ingenting mindre än detta: att samla vår själ till klarsyn och hjärtfyllt produktivitet — i Guds namn — i kraft av den ande, som blåser i världsrymden, som endast kan intängas i människosjäl och genom dem bli levande rörelser, som icke har anseende till person — den ande som är veder-mödens och nödens men och ock — sammanhållande omätliga sammanhang — ger ljus över tårarnas stund och dödens.

UNDER TIDEN HAR HITLER ingått en nonaggressionspakt med Polen och förklarat att allt kan regleras mellan folk som har heders- och ansvarskänsla. Till Genève vill han däremot icke återvända, då folkförbundet förvärrat i stället för att avhjälpa missförstånden.

DE SPANSKA VALEN, i vilka kvinnorna för första gången deltagit, ha medfört stora högersegrar — just tack vare kvinnornas medverkan.

Veckovakten

Den övergivne Mr Henderson.

Tankar inför Tioårsdagen.

Kära Tidevarvet!

Så för tio år sedan, när jag väntade Tidevarvets första nummer! Där kom det, fempaltigt och lagom, den dagen med många blad, det ena som jag tyckte mer lockande än det andra. Antligen hade vi en tidning, ett fritt forum, dit ock så kvinnorna hade tillträdde och där de inte behövde hänvisas till ett litet inhägnat område, kallat »kvinnornas värld». Så ha ären gått och människor och människors verk på gott och ont ha dragit oss förbi, allsammans sett också genom Tidevarvets glasögon, som varken velat förstora eller förminska men hjälpa oss att se, få oss att reagera inför både med- och motgång. Kursen har ej behövt ändras, intresset har varit ett: Samhället, vilket också kvinnorna till det hela bättnad skulle ha skyldighet att tjäna och rätt att njuta av. Och var Tidevarvet inte alltid alla till pass, ett ha vi ej kunnat missa oss på: Arligheten och modet. Men sådant räcker ofta inte att samla skarorna och lätt har Tidevarvet inte haft det. Men en tidning som femhundra gånger ändå kommit som ett säkert tillskott i vår lördagspost, den måste väl fortsätta, även om den har det svårt! Ja, så tänka vi — om vi alls tänka på den saken — ända tills den på sin egen högtidsdag ställer oss inför utsk-

ten att mista den. Och vi känner nog att det ligger djupaste allvar i »shets». Tidevarvet gör sig inte berett att ta emot hyllningarna, det frågar bara om vi önskar att det skall fortsätta.

Reaktionen och fanatismen gå hand i hand och kvinnornas obehövighet i samhälls- och försvarsarbete är hos många en övertygelse. Det må nu vara dagens värnads inför människan som ligger uttryckt i tanken att indela ett kulturlands kvinnor i fyra avelsklasser, bara vi behålla möjligheten att söka uttryck för våra värnadskrav. I brådaste tiden kastar man inte lanklost ett gott redskap, man söker utvinna största möjliga nytta. Tidevarvet är ett gott redskap, och skall det kallas offer att bereda oss fortsatt möjlighet till dess begagnande, så låt oss bringa det offer!

Låt oss tänka två gånger innan vi låta Tidevarvet röst tystna! Ha vi satt oss in i hur det skulle vara, om den stämman inte mer kunde göra sig hörd i det stora larmet!

Kära Tidevarvet, vi tacka för gångna år med den förklaringen, att om Du behövs under Ditt första årtonde så tycks Du behövas ännu mer för tider som stunda.

Ebba Holgersson.

Elin Wägner:

"Pacifistens lösenord skall vara: Intet kan förskräcka mig".

Tidevarvets tio årgångar spegla på sitt särskilda sätt ett tidsansnitt och äro historien om kampen för ett program. Denna artikels uppgift blir att söka skilja ut den linje tidningen följt i sin freds-politik rakt genom de stora händelser, som beteckna lika många stadier i kampen mellan gammal åskådning och ny. Detta är ingen svår uppgift, ty tidningen deklarerade redan i sina allra första nummer sin övertygelse att försvar i betydelse av militärt försvar var ett dött begrepp, som vi borde ju för dess hellre göra oss av med för att gå på en positiv försvarslinje. Och den åsikten har tidningen också hållit genom alla år och i alla skiften.

I förbigående sagt, det är anmärkningsvärt vilket stort utrymme och intresse tidningen alltid givit åt världspolitiken, sedd från pacifistisk ståndpunkt. Detta har skett genom redaktionella artiklar och på senare år korta men påpassliga översikter av veckovakten samt genom artiklar från korrespondenter i olika länder, vilkas namn det just nu icke är lämpligt att nämna, men som vi likafullt tacka för det sätt varpå de kompletterat redaktionens arbete.

När Tidevarvet började hade Tysklands passiva motstånd mot det franska försöket att under truppbekning utkräva resterande skadeståndsprestationer,

just upphört. Det är därför helt naturligt att den första utrikespolitiska artikeln i Tidevarvet utrikes möjligheten att rädda idén om den vapenlösa kampens slagkraft ur det sammanbrott som skett i Tyskland. Det dröjde icke länge förr än vi kunde ta upp och följa den vapenlösa kampen på en annan front, nämligen i Indien. Och under alla dessa år ha vi hämtat stöd och uppmuntran av att följa det märkliga förloppet av det största och skönaste experiment som historien känner. En sådan hjälp har också varit väl behövlig.

Från den utgångspunkt som Tidevarvet redan från början intog, vägrade den att bysa något större intresse för de olika förslagen till ny svensk härordning om vilka kampen bröt lös i riksdagen 1924. Och när Trygger som statsminister lade fram sin försvarsproposition, kritiserade vi den inkonsekvens i hela förslaget som statsministern själv gett uttryck åt så här: »det säkraste värdet för rikets oberoende och självständighet är skelliga försvarsförord». Vi sågo i stället långtansfullt och förhoppningsfullt mot England som samtidigt fick sin första arbetarregering och därmed en av pacifistiska ideal influerad utrikespolitik. Den tunga atmosfären från 1923 lättade därmed upp, en första

(Forts. å sid. 8.)

TIDEVARVET

Radikal
politisk
veckotidning.

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Triedwaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. 20 48 42.

ADVOKATER

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.
Norrlångsgatan 18.
Tel. 75 75, 75 76
STOCKHOLM

Specialitet: Familje- och arvsrätts
Boutredningar och testamenten, för-
valtningsuppdrag. Även skriftliga
förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg

KUNGSBANGATAN 6, STOCKHOLM
Tel. Växel: N. 333 15.

Stockholms Yngre Tandläkares
Förening.

Kvinnliga tandläkares klinik.

Ad. Fredr. Kyrkö, 1 (v. Sveavägen)
Leg. tandläkarna Astrid Gyllen-
creutz, Ingrid Huss, Ruth Öbrling.
Tid pr tel. 20 03 73. Särskild mot-
tagning för barn (tandl. Huss).
Månd., onsd., fred. 3.30—6.

Professor Johan Almqvist

Nybrogatan 7, Stockholm Tel. 67 50 75.

Hud- och Könsjukdomar.

UPPLYSNING I AKTENSKAPLIGA

OG SEXUELLA FRÅGOR.

Mottagning vardagar enligt överenskommelse pr
tel.: söndagar 10—12.

Alma Axelssons

FÖRLOSSNINGSHEM

LINNEGATAN 19

Mottager inackord, även för längre tid.

Tryggt och egen., välräk.

Tel. 778 24.

Klockarebolaget

(f. d. Wissnells, etabl. 1818)

Begravningsbyrå & likstiftfabrik

Fabrik och utställning:

Skepparegatan 39

Telefoner: 67 34 36 • 61 20 98

Efter afärdstid: Enskede 29 30

Filialer: Årstadagatan 40. 53 35 28

S:t Paulsgatan 15. 40 30 87

Ombud för Sv. Eldbegängelseföreningen

Eldbegängelsen

är den bästa formen för förvandlingen

av de avlidnas stoft. Upplysningar om

eldbegängelsen lämnas å

Svenska Eldbegängelse-Föreningens

(S. E. F:s) Stockholmsavdelnings byrå,

Sveavägen 25, 2 tr. (hiss). Tel. N. 22 80.

Vardagar kl. 9—4, lördagar 10—2.

Medlemsavgiften i föreningen är en gång

för alla; för medlemmar i Svenska Eld-

begängelseföreningens kassa Kr. 5,—

för i annan begravningskassa inkrivna

Kr. 5,— samt för andra Kr. 10,—.

Föreningens tidskrift »Ignis» Kr. 2.50 pr år

(åtta nr)

Medlemskap i Sv. Eldbegängelseföreningens

ringkassa befrävar de efterlevande från

kostnader och bestyr med den dödes

begravning. Läsa-premier.

All litteratur

I föredrag: TIDSKRIFTEN FREDEN (Euro-

pas största föredragstidning), FAX-GRAMMOPHONEN,

PAX-SKIVORNA med utställning av pastor Per

Gyberg, kapten C. J. Brunskog, f. borgmästare

Carl Lindhagen, major Carl Sundblom och re-

deaktör J. L. Saxon. På bekostnad av Svenska

västra skog- eller musikstycken. Västra skogs-

brevväskan m. m. Bekräftas gratis.

FREDSBYRÅN

Medlemsmottagningen 71, 3 tr., STOCKHOLM.

SALONG »SUPERBE»

Jakobsbergsgatan 6 (inv. Stureplan).

Tel. 20 10 06.

Specialitet
Permanent ondulering med kolfäll.
Allt inom yrket utföres av erfaren, skick-

lig personal under individuell omsorgsfull
behandling.

Ett tack.

Den 25 Nov. 1933.

Ett skede.

Vårt lands politiska utveckling under de sista 10 åren har varit varit lyckosam eller ofruflig. Vi ha seglat i efterkrigstidens kölvatten. Vi äro numera kända i utlandet, in- te bara genom Gustaf II Adolf, Nobel och Selma Lagerlöf utan också genom hrr Kreuger—Ekman. Brän- ning är död men Trygger—Lindman stå alltjämt kvar. För 10 år sedan hade sprängningen inom Frisinnade Landsföreningen just ägt rum. Verk- ningarna ha icke uteblivit. Av kvar- levorna har det frisinnade partiet minskat under för undan och det li- berala ännu mera. Det politiska in- tresset har genom alla missräk- ningar och besvikelser minskat. Ökat har likväl det socialdemokratiska partiet, men tyvärr även konservatis- men. Bondeförbundet stiger upp på högerns axlar. Tre nya småpar- tier ha uppstått; ett centerparti, snar- rast ett tjänstemannaparti, ett mel- lanparti i Nässjö, där alla borger- liga ska kunna vara med, och det nationalradikala »svenska folkpar- tiets» som utlovar heder, religion och straff åt alla, som förläma för- svaret. Partier finns det således gott om, ledare äro svårare att finna. Diktaturen och nöden gå tillsam- mans fram i världen. Det synes utöva en ofattlig tjusning på sve-nska sinnen. Men ännu är dock all- tjämt det demokratiska styrelsesättet rådande hos oss och åtminstone teo- retiskt erkänt av alla partier utom kommunisterna och högerkvinnorna. Dys- ter och olycksbådande ter sig fram- tiden. — Men kanske finnes ännu en möjlighet! En möjlighet till sam- ling, icke i partier, utan genom en ny demokratisk anda, en samling kryg levande spörsmål, som när ungdomen med förnyelsens kraft. Kan detta ske? Eller skall den hys- la våldet och falla offer för dess makt?

E. T.

Ett tack.

Tidevarvets fråga i förra numret till läsekransen, om den ville ge oss bistånd i arbetet för tidningens fortsatta tillvaro, har icke lämnats utan svar.

Den första girolappen som kom, hade skickats av Lissi Almer i Göteborg. Den var oss omgäldande tillvaro — så fort girobehandlingen överhuvudtaget kunde medgiva det — och beredde oss självtill- fallt stor glädje. Andra dagens post medförde gåvor och hälsningar — om- nämnda i den ordning de kommit oss till- handa — från Tyra Ernander, Uddevalla, Gerda Karlsson, Ramnäs, Anna Anjou, Norrköping, Maud von Steyern, Stock- holm, A. Östberg, Nässjö, Jenny Wiking, Söderköping, Annie Busck, Grebbestad, A. Hellman, Uppsala och tredje dagen, till vilken vi nu hunnit fram, kommo Lisa von Post och Arsinöe Piehl, Uppsala, Malla Andersdotter, Julia, Greta Hison Nygren, Dalarö, Majla Akesson, Jönkö- ping, E. Troell, Eslov, Naima Sahlbom, Stockholm. Summan av inkomna gåvor uppgår i dag till kr. 135.—.

Då Tidevarvet tyvärr icke kan genom personliga tacksägelse framföra sin er- känsla till alla dem som bevarat vår viljan och sånt oss nya prenumerationer, annonser eller penninggåvor, be vi att på detta sätt tacksamt få erkänna de mot- tagna gåvorna. Vi be att ännu en gång få stryka under, att vår fortsatta till- varo är berodande på samarbetet med och stöd från dem som vilja främja Tidevar- vets arbete.

Nordiska folkhögskolan i Genève

Har från och med i höst utvidgat sin verksamhet med en vinterskurs per korrespondens, öppen för alla och med syfte att skapa större förståelse för vår tids ekonomiska, sociala, politiska och kul- turella problem. Årets fasta lärare vid skolan var de skandinaviska Arne Sören- sund, Axel Sömmе och Nera Svenden. De märkte snart att den korta tiden vid skolan var otillräcklig för de omfattande äm- nena. Och så uppstod tanken på en kor- respondenskurs som utfyllnad. För att kursen skall vara användbar in bara som förstudium för dem som hoppas kunna resa till Genève nästa år, utan också i och för sig, har den lagts till fristå- ende.

Den består dels av studiecirklar i tid- ningsläsning, ledd av redaktör Sven Backlund, Sverige. Denna omfattar tio fråge- brev, som mottagas och besvaras av re- daktör Backlund mellan 10 oktober 1933 och 10 april 1934.

Vidare förekommer Fyra studiebrev av folkhögskoleläraren Arne Sörensen, Dan- mark, behandlande moderna kulturteknik, nazism, fascism och kommunism samt fyra studiebrev av dr Axel Sömmе, Norge, behandlande dels lyrtiotimmarveckan och kampen mot krisen, dels företagsintä- ningarna för gemensam planeekonomi i Norden.

Alla upplysningar om priser och villkor för övrigt lämnas av Högskolelärare Arne Sörensen, Esbjerg, Danmark.

Vill Ni fortfarande ha Tidevarvet

om lördagarna? Stöd vårt arbete genom pre- numeration på tidningen eller med en gåva till vår reklamkassa med gironr 55160, Sthlm 2.

De "ariska" tyskarna.

Har Hitler ändrat benämningen på tyskar från germansk till arisk ras, därför att germansk är så påtagligt oriktigt? 1916 nämnde jag för en främsta- ende lär, att ju egentligen endast syd- tyskar äro germaner. — Han svarade då: »Ja, nordtyskarna äro slaver.» — »50 %, tror jag.» — »50, säger ni! 70, 80, vad ni vill, ett slaviskt folk med ett germanskt språk! Det germanska in- slaget var en erövrande riddareklass, som upplandades och försvunnit. Inne heller Syd-Tyskland är genomgående germanskt. I Bayern finns ett starkt keltiskt inslag. Själva tro tyskarna, att de äro germaner. De tro, att Berlin har något med Bär, Björn, att göra; men det är ett slaviskt ord, som betyder by.»

1926 tillbringade en svensk väninna till mig en tid vid en kurlort i Tyskland. Här hörde hon tyskar tala om sig själva som germaner, varför hon inföll att de ju till övervägande del vore slaver. — Bestört- ning bland de närvarande. »Varifrån har ni t. ex. er musikalska begåvning? Den är inte germansk.» — Tystnad. Men man skrev till 8 tyska universitet samt till tyska generalstaben och frågade om min väninnas uppgifter voro med verklighe- ten överensstämmande. Svaren meddelades henne inte direkt; men hon hörde huru de delgäva varandra, att de inne- hållit, att tyskarna voro till ungefär 50 % slaver.

Jag har även hört sägas, att i tyska rasen ingår ett ganska starkt judiskt in- slag. Judar lära säga, att det är sina egna fel som tyskarna hata hos judarna. Vara hämrad huru och helst, germansk anses det inte att obetingat underkasta sig överheten. Detta förefaller mera orientaliskt än västerländskt. Germaner sägas vara självtändiga, frihetsälskande, individuellt utvecklade, litande hellre på sig själva än på en organisation, på le- daren. Jag påstår inte, att germaner äro förmer än andra folk; men är det inte absurd att stämpla ett avgjort blandfolk i mellersta Europa som blårare av den nordiska rasens egenskaper! Men lyckas Hitler få bort judedölet, så är han välkommen att kalla tyskarna arier.

Maud von Steyern.

Röda-korsyster.

10—12 och 1—4. Moderata arvoden
Rättshjälp

Bouppteckn. fr. 12 kr. Löstörköpskontrakt 6 kr. Testamenten 7 kr. samt därmed jämförl. ärenden till samma låga pris. E. o. Hovr.-not. I. TORNÄ, Stureplan 13, IV. Tel. 103596. Mott.-tid 2—3, 6—7.

Gymnastikdräkter

av trikå till alla åldrar,

av tyg på beställning

Anna Ahlströms Manufakturaffär

Götgatan 95 - Tel. 43 11 84

ÅRSTA

Känner Ni till föreningen Årsta och dess verksamhet? Klänor Ni till Årsta hemtrevliga klubb- rum, dansbottel och restaurang i centrum av Årsta och billigast. På Årsta finns vackra, tryn- ligen lokaler för föreläsning- och andra fester, sam- manträden, föreläsningar. På Årsta hava Sitt- engens medlemmar en smärkoll och roligande samling- och vipsala.

Ni har nytta och nöje av ÅRSTA

Smålandsgatan 23, Tel. 20 92 57, 20 92 58.

Telegramnr.: Årstaklubben.

Prospekt med prisuppgift gratis på begäran.

Hotell Gästis

invid Jämtl. Sikås järnvägsst. 5 rum

12 bäddar, mottager gäster på längre

och kortare tid. Telefon Sikås 15.

Det världsberömda, motan mer än 3000 år till- baka avfärdade basileumet vid många slämnar, såsom reumatism, influensa, astma, nervvärter, huvudvärk, tandvärk, öronvärk, akavär, årekrök m. m.

Oövertrifligt i läkekräft och snabb verkan.

Efter sitt under 1/2 års tid ha använt Oleum Basileum vid olika tillfällen, är det mig ett nöje, att vittnå dess underbara verkan. Den har visat sig smärtiltillande vid reumatiska åkomor och liknande vid infektioner. Med förtid har jag använt den vid katarrer i nasa och svalg och stärgenom hastigt överrumst det onda, varför jag på begäran varmt rekommenderar detta medel.

Hedvig Östberg.

Sjuksköterska vid Stockholms Stads folkskolor.

Omedelbart lindrände, snabb läkande.

Kr. 3: 50 pr flaska, även mot postförsk. fr.

A.-B. ATOMA, Stockholm 16.

Regeringsgatan 26. Tel. 11 19 92.

Bagarstugan

HORNNGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00

FOLKUNGAGATAN 65 • • 73 37

GOTGATAN 52 • • 333 90

Svenska Patentbyrå

David Bagaresgatan 33, Stockh. 1916.

Tel. Norr 693, Etobolm.

Utfärdar och försäljer patent. Utför

alla för patent erforderliga handlingar.

Lämnar råd och upplysningar. Insländ

ritning eller modell och begär prisuppgift. Nämn denna tidning.

Ida Norman = Skomagasin

Humlegårdsgatan 6 • Tel. 78 15

Rekommenderas

REPARATIONER UTFÖRAS

REELA

VAKOR

Vid uppvisandet av denna

annons lämnas 5 % rabatt

LAGA

PRISER

SÖDERMANLANDS

ENSKILDA

BANK

DEPOSITIONS- KAPITAL &

SPARKASSERÄKNING

mot högsta gällande ränta.

Solidarisk Bank. Grundad 1865.

T I D E V A R V E T

24 nov. 1923.

10 ÅR

24 nov. 1933.

Om Tidevarvet skall fortsätta...

När vi prytt detta Tidevarvets tioårsnummer med Tidevarvets namn i dess första gestalt, har det varit ämnat som en hälsning till minnesgoda läsare från dess första årgångar och en uppmaning för oss själva. Men vi ha mycket klart för oss att en tillbakablick, om den icke är förenad med framtidsmöjligheter och framtidsvilja, är utan levande betydelse. När vi ägnat denna sida åt en påminnelse om Tidevarvets linje genom tio historiskt märkliga år, ha vi sett det som en utgångspunkt för ett försök att hugga ut vår framtidsväg efter samma mål. Men vi vilja inte i glädjen över de uppnådda tio åren söka förringa de svårigheter med vilka Tidevarvet under tiden så hårda som dessa självfallet måste ha att kämpa.

Vår styrka är och har alltid varit den levande kontakt som vi fått känna med våra läsare. Denna kontakt som tar sig många olika uttryck, i brev och hälsningar, gåvor och meningsutbyte, vänligt intresse och ansvarskännande kritik, betyder för dem som arbeta på redaktionen ett omissligt tillkott av kraft och förtröstan. Den gör det ännu mera avundvärt än det annars skulle vara att få ägna sitt arbete åt just denna tidsnings liv. Men det är endast i förhoppningen om fortsatt och förstärkt stöd för Tidevarvets arbete, som vi våga gå in på det nya årets ovissa stråt. Detta är alltså menat som en vädjan om att ett val måtte göras från våra läsares sida: Vill vi eller vill vi icke ha Tidevarvet. En tidning som Tidevarvet ställer stora krav på vänner och medarbetare och redaktörer. Det väntar ännu på svaret. Men blir det ett solidaritetens ja, tycker ämningens redaktionen att en ståtligare tioårsdag sållan kan ha firats!

Nr. 45 och 46 av Tidevarvet äro sammanslagna till ett dubbelnummer. Nr. 47 av tidsningen utkommer den 9 december.

Ur elva årgångar av Tidevarvet.

Häromdagen kom en herre upp på redaktionen för att se i lägen. — Tänk, sade han, annars brukar det vara tråkigt att läsa gamla tidningar. Men av Tidevarvet skulle jag faktiskt vilja läsa vartenda nummer baklänges.

Vi tog oss då för att undersöka i vad mån de gamla numren ännu kunde vara aktuella. Och under sökandet fann vi så många ord, uttalande för tio, åtta, sex eller fem år sedan, som ännu icke bara äro fullt giltighet utan vad mera är, en dagsaktuell och uppförande formistering, som man reagerar för lika livligt och djupt som om de anspelat på vad som är nytt i dag.

Selma Lagerlöf i Tidevarvets första nummer.

Selma Lagerlöf, inom vars födelsedagsvecka även Tidevarvet fyller år, skrev i det allra första numret, det av den 24 november 1923, en historia om Formors predikan, som innehåller just sådana öfverraskande och ständigt nya sanningar — här om nutidens kvinnor:

— Vi äro inte av lag eller sed hindrade från att begagna oss av det offentliga ordet. Vi få själva ge uttryck åt våra tankar, vi få kämpa för våra önsknin-
gar, vi få ge lukt åt vår harm, vi få sprida vårt vetande. Ordets makt, den viktigaste, den farligaste av all makt är vår. Huru skola vi använda den?

Huru skule det vara om vi bland all praktiskt, allt tillfälligt, allt det för ögonblicket tvingande och nödvändiga, som vi måste arbeta för, om vi under allt detta läste framskrida, att det utanför vår jord finnes en oändlig värld, att det är ur sambandet med denna, som vi hämta vårt hopp och vår styrka.

Elisabeth Tamm: Villkoret är självständighet.

De kvinnliga medborgarna i deras nya fullmyndighet ägnas också Elisabeth Tamm's artikel i samma nummer, som i korta ord innehåller Tidevarvets hela samhälls- och kvinnoäks-program.

— Vad väntade man av Sveriges kvinnor, när de skulle få sätte och stämma i det politiska livet? De hade fått sin rösträtt och därmed borde alla rimliga krav på jämställdhet från deras sida vara uppfyllda. Vad man däremot kunde ha rätt att begära av dem var tacksamhet och en lojal förstärkning av de olika par-

tierna. Ingenting mera. Men vi kvinnor kände inte problemet så enkelt. Vi stodo stämmanderätten. Ansvaret måste bäras. Vår politiska insats, om vi komma att göra någon, blir beroende av vår uppfattning om de enskilda människorna och deras förhållande till samhället. Vi måste därför först bilda oss en uppfattning om samhällslivet. — — —

Samhällsproblemen te sig olika från skilda utgångspunkter, olika för konservativ, socialdemokratisk, kommunistisk, syndikalistisk eller liberal åskådning. Men oberoende av politisk åskådning te de sig även olika för män och kvinnor. Det var inte för att öka antalet röster som kvinnorna skulle ha medborgarrätt, inte för att bilda förstärkning åt den ena eller andra meningen i vissa frågor, som vi kanske inte alltid förstod, utan för att bilda de män och kvinnor, just i sin olika egenart, måste göra sig gällande vid skapandet av samhällsformer. Män och kvinnor måste samarbeta, men förutsättningen här för är bådas självständiga insats. Villkoret för att kvinnorna skola kunna göra sig gällande i detta samarbete är således självständighet.

Elin Wagners negerstat i staten.

Samarbetets stimulus och nödvändighet är huvudtemat i Elin Wagners artikel om En negerstat i staten, som också skildrar isoleringens faror för negrer, kvinnor och alla andra över axeln sedda grupper i samhället:

— Flertalet dagliga tidningar ha nu fått sina mer eller mindre — somliga mer — välredigerade spinnisar, som äro en spegelbild av vad som anses roa kvinnorna och antagligen också gör det. Eburna de kvinnliga journalister, som ha fast fot och stadgat anseende på sina redaktioner, inte personligen märka något därav, kommer detta så småningom att betydligt, allt jämnt så mycket kvinnlig kraft engageras i tidningarna, som behövs för dessa damblagar. Från att ha varit skrivna av män och kvinnor om och ha bilagor, skrivna av kvinnor. I dessa bilagor liksom i de särskilda tidningarna för kvinnor, måste kvinnorna läsa artik-

lar om kvinnor och av kvinnor. En man dyker upp i aktualitetens värld såsom politiker, vetenskapsman, författare. Kvinnorna, det tar man för givet, önska icke läsa om hans insats eller ingrepp i världen, utan om hans i detta sammanhang absolut likgiltiga hustru. Det angår icke dem vilka dramer han skrivit, riken han störtat eller sjukdomar han övervunnit, utan hur många barn han har och hur gamla de äro.

Det kommer säkert att sitta mycket hårt åt för Tidevarvet att driva igenom att den vill vara något annat än en fristående dambilaga utan huvud.

— Självfallet måste en viss arbetsfördelning äga rum mellan könen. Men den bör icke gå på den linjen att kvinnorna skola skriva för, läsa om och av kvinnor, bota, skilja, frälsa, göra politik med och titta på varandra. Det är icke i en tvungen isolering kvinnorna stimpleras att söka uttryck för sin egen uppfattning och tillämpa den i detalj efter detalj av samhället. De behöva den stimulans som det jämbördiga samarbetet ger, även männen behöva den just då icke tro det. —

Fram för en radikal omläggning av uppfostringsmedlen, säger Ada Nilsson.

Men låt oss inte frestas att stanna enbart vid ord, som röra den kvinnliga frihetsrörelsen, utan bläddra vidare, ty problemerna som dyka upp och trada fram äro många. — Där skriver t. ex. doktorn Ada Nilsson år 1925 om en sida av skolfrågan:

— Skolan övervärderar skolkunskapernas livsvärde och undervärderar betydelsen av ett sunt och harmoniskt känsloliv, en frisk och härdad kropp. — Vore det icke skäl att vi, medan vi ännu ha måttligt förstånd och föruäkt och andra sinnen i behåll, sadlade om och gjorde en radikal omläggning av de fysiska och psykiska uppfostringsmedlen — mindre bokstavsvetande — mera fysisk och psykisk kultur.

Maikki Friberg och minoritetens samvetenskap.

Och den finska föregångskvinnan, Maikki Friberg, uttalar sig som redaktör

för den finska Kvinnornas Röst, Naisten Ääni, på följande sätt:

— Framförallt vill jag föra fram den ideella minoritetens krav, denna minoritet, som till sist alltid vinner seger, men i det närvarande är portförbjuden i alla andra tidningar. Ja, jag håller på att varje nummer av Naisten Ääni skall innehålla åtminstone en artikel av den natur, att den icke skulle tagas emot av någon annan tidning. Populära sammanslutningar, såsom t. ex. Lotta Svärd-föreningar, spiller jag aldrig ett ord på, ty de äro i var mans mun ända. De högsta idéerna äro alltid impopulära, men jag tror och historien har visat, att de med tiden vinner seger. Tänk på slavhandeln, på den religiösa intoleransen. Alltjämt minoritetens samvetenskap, som besegrat majoritetens våldsmakt.

Anna Wicksell var beredd på att avrustningen skulle gå långsamt.

Tidevarvet räknade också bland sina medarbetare Anna Wicksell. Inför det nuvarande politiska läget är det intressant att se vad hon vintern 1925 hade att säga om läget i Genève:

— Likaledes bör påminnas om, skriver hon, att förbundsstyrelsens beslutat omedelbart påbörja det förberedande arbetet för en allmän avrustning i n i n g s k o n f e r e n s. Denna skulle sammankallas då säkerhetsförhållandena i Europa del medgiva; genom Locarno-fördraget anses nog detta villkor vara tillgododett, varför så tillvida intet hinder föreligger för sammankallandet av denna konferens redan under nästa år. För min personliga del tror jag emellertid icke på att det kommer att gå så fort. Problemet är rent tekniskt sett alldeles för svårt för att ett användbart diskussionsgrundlag skall kunna utarbetas på så kort tid. Och det är synnerligen viktigt att det förberedande arbetet blir väl och grundligt utfört.

Idealisterna äro de verkliga realisterna säger Alf Ahlberg.

Referenten av denna dagspolitiska diskussion från tio år tillbaka, har bland rättsidens förespråkare bl. a. blivit doktor Alf Ahlberg:

— Låt oss då en gång på allvar lära oss att förstod att en sådan idé som rättsidens inte är varken blott ett font ord eller en vacker dröm, svävande som Platons idéer i ett överhimniskt rum. Låt oss förstod, att den är en makt, att den dag för dag blir det alltmer och växer (Forts. å sid. 5.)

Tio år

har den kooperativa HSB-rörelsen existerat.

Dess verksamhet

har under dessa år betydligt nya bostadshus enbart i Stockholm för över 100 milj. kr.; avsevärt förbättrad bostadsstandard; ökad hygien genom införande av uppfinningar såsom sopnedkast och sopförbränning, isolerade piskrum, etc.; lindring av husmödrarnas arbete genom förbättrade köksinredningar, maskintvättstugor etc.; bättre barnomvårdnad genom lekstugeanläggningar i varje fastighet, o. s. v.

Kvinnorna

ha alldeles speciellt intresse att taga del av HSB:s arbetsprogram, ty för dem har detsamma den allra största betydelse i det dagliga arbetet. Alla upplysningar erhållas å HSB:s Exp., Brunkebergstorg 14, Stockholm. Tel. Nannanrop: Hyresgästerna.

Sophie Mannerheim.

Arbete till hälsa.

Sjukhuspatienternas sysselsättande.

vid sjuksköterskeskolan. Detta skedde på initiativ av friherrinnan Sophie Mannerheim, som alltid med intresse understött denna idé. Vidare har en förening Sjukhusläraresföreningen i Finland bildats med ändamål att verka för sjukhuspatienternas praktiska handledning och intellektuella utveckling, att ge de sjuka barnen pedagogisk ledning och utveckla deras praktiska färdigheter för trygghet av deras framtida utkomst. Förening-

började hon gråta av förskräckelse och frågade om hon måste rida på det där djuret. Under hela färden genom staden var hon full av ångest och trodde att hon skulle bli överkörd i trafiken — som hon aldrig sett från sitt gårdstönst på sjukhuset.

Det är inte ovanligt att barn i fyra, fem, sex år eller längre utan avbrott kan vistas på sjukhus utan att under denna tid komma utanför området. Inte sällan

ligt bespara dem den ensidiga skolundervisningen med boken. Man måste här ständigt ta hänsyn till de särskilda krav som barnens isolering från yttervärlden uppställer. Det är viktigt att de får handledning i sådana sysselsättningar, som uppövar deras händighet och fingerfärdighet. Verktyg och material har ställts till barnens förtäring och det är märkvärdigt, framhåller fröken Luther, vilka goda resultat man uppnått. Barnen visar en initiativrikedom och uthållighet, som endast kan förklaras genom den koncentration deras belägenhet möjliggör.

Bilden här bredvid visar t. ex. en gosse, som just är i färd med att fotografera en liten kamrat med den kamera, som han egenhändigt och av enklaste material förfärdigt. Vi har på Tidevarvets redaktion en kopia av den plåt han tog och vi måste säga att detta resultat av hans konstförfärdighet — ett porträtt av den lilla barfotungen sedd framifrån — inte lämnar något övrigt att önska ifråga om tydlighet och skönhet. Bilden från den utställning av sjuka barns arbeten, som ägde rum i samband med Nordiska sjuksköterskemötet i Helsingfors 1930, visar också vilken mångsidighet, uppfinningsrikedom och händighet de sjuka barnen besitter. Se bara på floerna, de utsökta miniatyrfartygen, den lilla negerbyn i högra hörnet!

Här skulle vi till slut gärna vilja påminna om en liten bok av friherrinnan Sophie Mannerheim, de sjukas »moderliga väns», en skildring av den sjuke pojken Väinö (Holger Schildt, Helsingfors 1926, 25 fm.). Den är tillägnad general Mannerheims barnskyddsförbund och ger i all sin enkelhet en gripande bild av den finske pojken, vilken trots den svåra sjukdomen som alltifrån barnet omringlar tvingar honom att leva en sjuklings liv, ändå växer upp till en märkligt heljuten och betydelsefull människa, till stöd och inspiration för sin omgivning.

För vuxna patienter ställer sig sysselsättningsbehandlingen litet olika. Den kan i stort sett delas upp i s. k. sysselsättningsterapi — på tyska Ablenkungstherapie, vilket ger ett bra begrepp om innebörden — som i främsta rummet är av psykologisk betydelse, och s. k. arbetsterapi, d. v. s. ett systematiskt återförande av patienten till största möjliga arbetsförmåga. I första fallet är det främsta kravet på sysselsättningen att den skall vara rolig och fångsamma patientens intresse. Att dammtorka, syknappat och band i sjukhusets linneförådd och liknande är ur den synpunkten inte så givande. Man får ta de estetiska, skapande momenten till hjälp, se mera på kvalitativa än kvantitativa värden. Här ingår också uppövande av stilkänsla, sinne för färg, form, en allmän skönhetsförfärd. Några »omoraliska», d. v. s. fula, onyttiga och tidsödande tapiserier bör därför inte komma ifråga.

Sysselsättningsterapi har med framgång praktiserats vid inremedieiska fall såsom sockersjuka, hjärtel, reumatiska åkommor. Aven vid dermatologiska sjukhus har den visat sig vara framgångsrik och nyttig — i motsats till vad många människor tror.

Vad arbetsterapi beträffar har den kanske ett av sina viktigaste områden inom tuberkulosvården. En mycket värdefull fråga i samband med denna vård är hur den sjuka skall kunna delta i det normala arbetslivet utan fara för återfall. Om han blir utskrivnen från sanatoriet utan att hans arbetsförmåga är prövad, har han själv svårt att avgöra hur mycket han sedan vågar åtaga sig. Den långvariga vikotiden verkar ofta förlamande. Likaså saknas tillfälle till en gradvis skeende uppövning av arbetsförmågan. En systematisk arbetsterapi under läkarkontroll har därför en mycket stor betydelse. Holland har särskilt tagit upp detta problem och man tycker där ha kommit goda framgångar med dess lösning. Patienten uppövas så småningom till normalt arbetstempo. Först när han är i stånd att arbeta åtta timmar, blir han utskrivnen. Att ense honom fullt återställt så snart han kan arbeta fyra eller fem timmar är oriktigt, då det just är vid de senare arbetstimmarna som svårigheter börjar.

Som redan antytts har man i många fall knappast kommit över försöksstadiet vid dessa frågars behandling, medan man på andra håll redan hunnit långt. Vi hoppas att få återkomma till några av de svenska sjukvårdsinrättningarnas erfarenheter och några svenska sjukhusläkares syn på saken. C. H.

Tre vanvördiga akter.

Under denna rubrik skrev Tidevarvets teaterkritiker i föregående nummer om Frida Steenhoffs nya drama »Svek» en artikel, som väckt intresse. För att en smula mera ventilera det satoriska styckets innehåll, vände vi oss till författarinne med frågan, om hon i korhet ville ange vad hon avsett med under titeln, vilken i sin helhet lyder: »Tre vanvördiga akter om viss politik». Vi begärde få veta, vad ordet »viss» kunde syfta på.

— Vill fru Steenhoff avslöja udden? — Mycket gärna, svarar författarinna. Udden är riktad mot Machiavellis politik, som är aktuell sedan 1513 och högaktuell just nu. Men jag bör kanske först säga några ord om hjältinnan. Hon begär att gement svek. Av kärlek till sin syster, och av familjesinne, tillämpar hon i privatlivet den machiavellistiska statsmoralen. För att tillförsäkra sin syster alla de förmåner, en mäktig politiker förklarar, gör hon skenbart in på hans planer, till en början med försvilvan. Hennes familjekänsla har delvis ärtligt förklarar. De båda systerarnas historiska släkt har stått som en befästad ö i Århundradens hav. Hon kämpar för detta fäste med en sorts fosterlandskärlek. Hon offerar sin bättre människa, sitt samvete, och avstår från sitt dyrbaraste kulturarv, sin moraliska personlighet, av kärlek till sin syster, hennes enda återstående släkting. I bokens motto framträder därför parallellt mellan vad man gör för sin familj och vad man gör för sitt land, ty personer i hennes omgivning använda samma argumentering när det gäller handlingar för landets bästa.

— Fru Steenhoff menar att samma rättsbegrepp måste gälla för staten som för individen?

— Jag är rädd att rättsbegreppen anars komma att försvinna på båda hållen. På Machiavellis tid var kyrkans auktoritet och statens tvång de svarsbärande faktorerna. Hur anorlunda är det icke nu? För kunde man kanske draga en gräns mellan statsmoral och privatmoral, men kan detta gå i vår tid, då varje medborgare i sin mån styr staten? Inom demokratierna är individen staten. Individen kan ej upphörligt dela sig mitt itu för att handla moraliskt åt vänster och omoraliskt åt höger, eller tvärtom. Hans personlighet torde knappast utthåra en sådan påfrestning. Med en omoralisk statsmoral blir individen omoralisk.

— Vi måste då sätta upp som norm för alla våra handlingar de högsta rättsbegrepp, kulturutvecklingen skapat? Detta är således den allvariga meningen under satiren. Låt oss som avslutning även fråga, om ej hjältinnan är onaturligt kall och behårskad?

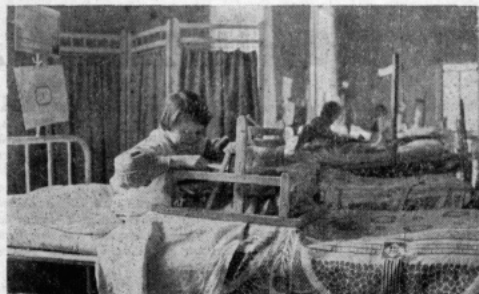
— Hon gör sig kall, svarar fru Steenhoff. Han som torpederade Luciaña gjorde sig också kall. För att inte nämna bombkastarna och alla de andra, bajonettstickarna m. m. Det är sagoligt vad normalt varna människor kan bli iskalla, när de specialiserar på det. Börjar man inte allt tydligare se risken för der'enskilde av den machiavellistiska statsmoralen?

Bostadskooperativt jubileum.

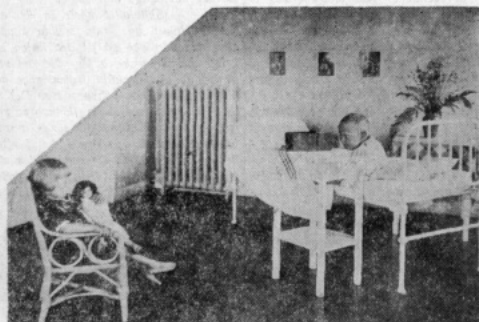
Hyresgästernas Sparkasse & Byggnadsförening fyller 10 år.

När man ser de stora områden t. ex. i Stockholm, som H. S. B. bebyggd — och kanske ännu mer när man iakttar hur mycket av denna rörelses kräv och stil, som satt sin prägel på modern bebyggelse och bostadsstandard överhuvudtaget, kan man knappast tro att den funnits till endast i tio år. Så är emellertid fallet. Med den kongress som H. S. B. helt nyligen höll i Norrköping kunde rörelsen fira sin tiårsdag. Dess utveckling under denna tid är ganska enastående. Den är nämligen nu inte blott Skandinavens största byggherre, utan betyder därtill en social insats i vårt samhällsiva av stor räckvidd.

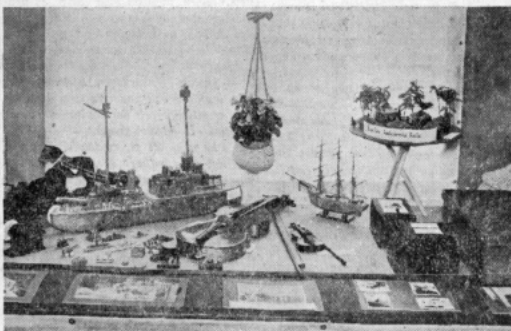
Vad man närmare kan vilja veta beträffande den omfattning H. S. B. numera har på olika platser i Sverige, får man reda på genom riksförbundets verksamhetsredovisning. Det framgår av

En liten vävstol går bra att ha i sängen.

En sjuk gosse fotograferar sin kamrat med en självförfärdig kamera.

De sjuka barnens arbeten på utställning.

gens arbete tar också sikte på att befrämja lärarinnekårens utveckling i pedagogiskt, socialt och ekonomiskt avseende.

Ett barn som länge ligger på sjukhus kan bli isolerat från yttervärlden på ett sätt, som man knappast gör sig en föreställning om. Just under den tid av livet, när ett friskt barn vid varje steg och under varje minut av dagen skaffar sig nya erfarenheter och associationer av den största betydelse för hela dess orientering i tillvaron, får det sjuka barnet hela sin inställning till livet bestämt av sjukhusets särpräglade och i viss mån »verklighetsfrämmande» värld. Det finns många exempel på hur svårt sådana små långliggare kan ha det att finna sig tillrätta i det nya liv de möter efter utskrivningen. En åttåring, som hade legat på sjukhus i fyra år, skulle flyttas till ett annat sjukhus. När hon fick se hästen och droskan, som skulle hämta henne

upphör under så långa år förbindelsen med föräldrarna och hemmet och barnen går sålunda bland allt annat också miste om samhörighetskänslan med familjen. Då själva sjukvården inte lämnar mycket tid övrig för sjukvårdspersonalen att ägna sig åt barnens sysselsättningar, deras intellektuella och praktiska handledning — det lått att förstå hur mycket naturligt verksamhetslust hos barnen som kan gå förlorat eller råka in på inproduktiva banor. Den verksamhet som kallas Sysselsättandet av barn på sjukhus vill ge de sjuka barnen en så normal uppfostran och utveckling som möjligt, först och främst genom fri lek, genom husliga göromål, trädgårdsarbete, utfärder med bil eller båt, frilandet av fester, sånger, lekar och sagor. Sedan kommer skollären. För barn i denna ålder har man vid Kirurgiska sjukhuset i Helsingfors — vår förebild i denna artikel — försökt att så mycket som möj-

En barnträdgårdslärarinna, fröken Bärbi Luther från Helsingfors, som för någon tid sedan var på tillfälligt besök i Stockholm, kom med sitt personliga varma intresse att ge Tidevarvet impulsen till en liten undersökning av den viktiga och intressanta frågan, som rör sjukhuspatienterna och deras sysselsättande med olika slag av arbete. Fröken Luther hade själv många gripande erfarenheter från en flerårig verksamhet på detta område: det lilla barnet, som knappast hade vaknat ur narkosen efter en operation och ännu inte kunde röra ett finger, förrän det ivrigt viskade: *får jag mitt arbete*. Eller slitta och jåkedade hustrur, som under sin vistelse på sjukhuset kanske för första gången i sitt liv var lediga, hade tillfälle att få lära sig något för egen del, fördjupa sig i en annan sysselsättning än den vanliga, dagliga arbetet, få nya impulser och små praktiska råd för hur de kunde ställa med barnkläder, använda gamla strumpor, hitta på nya utvägar för att få allt att räcka. Att det är en verksamhet av betydelse och med stora outnyttjade möjligheter förstår man också, då man läser en redogörelse över de försök som företogs vid olika sjukvårdsinrättningar i de skandinaviska länderna och Holland: fröken Luthers reserapport från den studiefärd som hon för två år sedan företog med bidrag från såväl Medicinalstyrelsen som general Mannerheims barnskyddsförbund. Visserligen är verksamheten ännu på de flesta håll i begynnelsestadiet. Men den har dock redan visat många goda resultat.

Låt oss då först och främst höra vilka erfarenheter man haft i Finland — för att senare kunna jämföra med förhållandena i vårt eget land.

Självfallet ställer sig problemen ganska olika ifråga om barn och vuxna. För ett par tiotal år sedan började en ung nyutexaminerad barnträdgårdslärarinna ett anspråkslöst försök med några barn på Kirurgiska sjukhuset i Helsingfors — hon ville bara försöka göra tiden på sjukhuset litet roligare för dem.

Men arbetet grep henne så att det kom att utvidgas till ett bestående verk. 1928 beviljades statsanslag för anställdandet av lärarinnor vid tre sjukhus i Helsingfors och verksamheten är dessutom numera införd vid ett tiotal sjukvårdsinrättningar på olika platser i Finland. Redan tidigt infördes handledning i sådan verksamhet

Fredrika-Bremers Förbundets

Lansthållningsseminarium i Rimfors i Östergötland. Ny kurs börjar den 1 okt. varje år.

Två 5/2 månaders kurser börja den 10 januari och 1 juli.

Lansthållningsseminariat, Rimfors.

Ada Nilsson:

Våra sexualhygieniska mål och nazismens.

För några dagar sen samlades representanter för den svenska sjukkaseregionen från Ystad till Haparanda till konferens i Stockholm. Som första överläggningsämne var uppsatt Moderskapsförsäkringen. Den som likt undertecknad i sista minuten tillvingat sig ett inbjudningskort kom in i en samling på nära trehundra manspersoner, vari vore instucka summa sex kvinnor, varav tvänne tillhörde den inbjudna folkenpensioneringskommittén. Jag hade väntat mig ett större kvinnligt inslag, när denna fråga skulle upp, i all synnerhet som de kvinnliga sjukkasemedlemmarnas antal betydligt ökat. Kvinnorna hade även viktiga intressen att försvåra, när det t. ex. gällde tolkningen av lagtexten ifråga om sjukkasornas skyldighet att ersätta förlösningshjälp. Gäller den endast för själva förlösningen eller hela barnsängstiden? Socialstyrelsens representant understödd av flera män höll sig till det första alternativet. Läkarna och kvinnorna gingo i elden för den vidare tolkningen samt framhålla, att om socialstyrelsens byråchef hade rätt i sin tolkning, måste en omedelbar lagändring komma till stånd.

Kvinnorna voro fåtaliga, men de skändade ifråga och skola säkert i förtäningen kunna tillvarata sina intressen. Det förefaller otänkbart att här i landet sexualhygieniska mål skulle kunna införas upp, där kvinnan endast är objekt, ett avsevärda som bedömes och handskas med uteslutande ur så kallat rasintresse. Så är dock föreslaget i Tyskland.

Det är en tänkvärd bok som presterats av tyska jordbruksministern *Walter Darré. Neudelaus Blut und Boden*. Boken är visserligen tre år gammal. Men den har i hög grad accepterats i ledande nazistkretsar och kompletteras på ett betydande sätt av preussiske justitieministern *Hanns Kerris* förslag till nationalsocialistisk straffrätt.

Darrés bok handlar om tillskapandet av en jordbunden adel på en sorts bonde-

fideikommiss, *Hegehöfe* kallade, vars förnämsta uppgift är att skapa fram — icke en god jordkultur till folkets försörjning — utan att genom ordnad människoavel få fram och bevara det rena och goda »blodets», *Edelmänner* och *Edelfrauen*.

En »*Adelman*» von und zu *Hegehof* är alltid ett renrasigt människodjur. Han är antingen född till sin ställning eller närvas därtill på grund av sina utomordentliga förfärdigheter om land och folk. *Adelfrun* kan endast nå sin värdighet genom giftermål med *Adelmannen*. Men man må icke tro att det står varje tysk ungdom fritt att hoppas på denna privilegierade framtid.

Ty intet är så viktigt som *Adelmannens* val av maka. Därför måste denna tyska kvinnans avelsvärde nog undersökas med förande av stambok och alla möjliga från kreatursuppfödningen — närmast engelsk fullblodsavel — hämtade åtgärder. En sorts fackmänniskor, väl närmast motsvarande våra »kontrollassistenter» skola stasansättas med den fina titeln »*Zuchtwart*», som lämpligen kan översättas med *Avelsvakt*. Dessa klassificera Tysklands kvinnor. En icke alldeles lätt uppgift, medger författaren, till och med svårare än vid kreatursavel!!

Till ledning föreslår han en generalindelning i tvänne huvudgrupper. Flickorna som böra fortplanta sig och sådana som icke böra. De båda grupperna sönderfalla som en *Schartauansk* predikan ytterligare i tvänne grupper med underavdelningar. Varje årgång flickor indelas sålunda i fyra grupper. Den första innesluter dem som äro i alla avseenden lämpade till stamkvinnor. De beräknas utgöra en tiondel av de till äktenskap och fortplantning dugliga och beräknas med lämpligt ekonomiskt arrangemang presteloss kunna införas i äktenskaps hamn. Så kommer klass två. Mot dem har man ej några väsentliga invändningar att göra ifråga om deras avelsvärde. Det blir det stora flertalet och de uppdelas ytterligare i underklass a och b. *Tredjeklassarna*, de få ej tänka på barn men, steriliserade, möjligen på giftermål, dock aldrig med *Adelman*, ty han måste giftn sig förstklassigt. Med tillstånd av sin »*Härold*» får han möjligen sänka sig till en II a-klassare. Och så ha vi den stackars fjärde klassen. De äro icke endast odugliga som avsevärda, de få ej heller neddraga det tyska äktenskapet genom att komma in i detta stånd. Hit höra sinnessjuka, prostituerade, återfallsförbrytare och utom äktenskap födda flickor av okänd härkomst. Är fadern känd tillämpas fyrdelningen även på den.

Har man väl genomfört den här indelningen så menar författaren att ur den tyska arvsmassan kan filtreras ut det bästa blodet till avelsgårdarna där *Adelfrun* — förutom alla förekommande sysslor — skall sprida äkta adlig sedlighet.

Man skulle kunna tro att detta är en otogig kreatursuppfödarens önskedröm men saken är allvarsammare än så. Äktenskapet är icke, framhålls det, ett Du-och-jag-förhållande. Dess betydelse ligger i barnsligheten. Äktenskapet är ett förtroendeuppdrag från statens sida, som ej kan ges oavdiga. Till den goda rakens befrämjande införes därför en sorts reglementering av hela kvinnokönet.

Med mannen ställer det sig annorlunda. Det viktiga är valet av hans barnmoder. Hur han för övrigt beter sig i sexuellt avseende är oavsentligt. Han blir ej uppdelad i klasser allt efter sitt avelsvärde. Och ingen man är så oavdiga att det heliga tyska äktenskapet be-

sudlas genom honom. Han är ej medansvarig i prostitutionen och det är helt logiskt att statsbördell och liknande inrättningar ställas i utsikt.

Utkastet till straffritt bekräftar att denna åskådning vunnit anslutning.

Tidevarvet har under den gångna tioårsperioden haft anledning att oupphörligt sysselsätta sig med sexualhygieniska frågor. Till leda anser nog många.

Vad har då varit våra sexualhygieniska mål? Låt mig uttrycka det så: Den monogama förbindelsen, grundad på ömsesidig böjelse, sålunda ett Du-och-jag-förhållande, som förpliktar båda parterna till trohet och ansvar för avkomman.

Vi tro på en vederhäftig födelsekontrollens nödvändighet, men vi tro även på människornas naturliga vilja till att leva vidare i sina barn, om endast inre och yttre förutsättningar finnas. Vi ha intet förtroende till det yttre tvång som okunligheten medför.

Vi vilja från grunden bekämpa det samhällsönda som prostitutionsföretetelsen i alla sina delar innebär, framförallt genom de ungas fostran till ansvar för livets viktigaste egenskaper, den där bära liv vidare.

Vi tro ej på tvång och reglementering i alla deras olika förkländan. Därför ha alla lösdrivareförslag som ej bygga på människans naturliga vilja till att leva vidare av oss beaktats.

Vi se i kvinnan såväl som i mannen först och främst människan med sitt evigt avelsvärde. Vi tro på faderskaps betydelse och hålla på moderskaps rätt och ansvar. Vi ha med glädje hälsat det principiella införandet i svensk lagstiftning av samhallets skyldighet att ge moderskapet värn och skydd — men vi stifta icke under stol med att vi endast stå vid en ringa början. Våra förhoppningar gå vida längre.

Ur elva årgångar av Tidevarvet.

(Forts. fr. sid. 3).
ut till den starkaste makt i världen. Man skulle ibland vilja tillropa idéernas kammare: »*svarför ären i så rådda, i klenetrogn a?*» Låt oss våga något för idéerna. Och man förhånar oss som kortsynta idealister — låt oss då minnas att just vi, vi som tro på idéernas makt, äro de verkliga realisterna, eftersom vi räkna med ett vapen som är starkare än alla långskjutande kanoner.

Honorine Hermelin visar en fast linje mellan samhallets rätt och den enskildes.

Och här är rättidens utlagd från en annan synpunkt av rektor *Honorine Hermelin*:

— *Låt oss få en fast linje mellan samhallets rätt och den enskildes och låt oss följa den och se om den inte kan leda oss ut ur hopplösheten. Samhallets gemensamma egendom är jorden, där vi alla ha vår varelse och det växande värde som jorden fått och får genom samhallets arbete, växt och förkovran. Den enskildes rättmätiga egendom är hans arbeta — ej arbetsfria förfärd — som alltid bör vara fri från både direkt och indirekt beskattning. Må samhallet taga ut sin rätt. Låt i stad och på land beskattning ske efter jordvärde, som beror på jordens beskaffenhet och värde läge och ej så att varje byggnad — till bostad eller verkstad — vart löckdike, var höst och höna, var trädgårdstälpa tringas ut böta för sin tillvaro med skatt.*

Denna avvägning på olika livsområden har av många skickliga mäns och kvinnornas pennor provats och tolkats i Tidevarvet. Den är icke uppnådd och det är icke vår mening att med ovanstående ofullständiga lilla revy göra anspråk på fullständig presentation av de människor, som byggt Tidevarvet tillvaro. Men det »*mer*» låta fall en hyllning till pionjärer i den.

Cason.

Återvinner Ni snabbt hälsa och krafter. Beläget i den sälsnytt vackra Hoinvedsbygd, erbjuder den utsökta promenader i högstammig barrskog, ett enastående hälsosamt torrt klimat, kristallklart, radioaktivt vatten, välrenedda rum, förstklassig mat (all sorts diet).

Hamiltons Tranåsbaden rekommenderas för konvalescenter av framstående specialister liksom för sin effektiva behandling av ledgångs- och muskeltrematism, neuralgi och gikt. Alla former av sjukgymnastik, massage, elektricitet och bad gives av kunnig personal. Läkare Dr F. Sederblad. Telefon Tranås 500. (Ej att förväxla med Vattenkuranstalten.)

Fredrika Bremer-Förbundets Lanthushålls- och Trädgårdsskola

Apelryd, Båstad.

Två kurser årligen. Kurs börjar 1 april och 1 oktober. Kurser i trädgårdsskötsel. Prospekt erhålles och anmälningar mottagas å Fredrika Bremer-Förbundets byrå, Klarabergsgatan 48, Stockholm.

Skola för Kvinnlig Yrkesutbildning

Norrländsgatan 20, Stockholm.

Högre kurs, ettårig, utbildar arbetsledare o. yrkeslär. i beklädnadsyrket. Lägre kurs, tvåårig, verkstads-skola i klädsömnad. Fortsatt utbildningskurs, 3 mån., för handarbetslärarinnor. Uppl. lämnas kostnadsfritt från Fredrika Bremer-Förbundets byrå, Klarabergsgatan 48, Stockholm.

Vete-Katten's
kafferum
Klara Norra Kyrkogata 26
Kungsgatan 55
Stockholm. Tel. 20 84 05

AKTIEBOLAGET KOL och KOKS
Telefoner: »KOL och KOKS»

Duplex Filten
(Världspatent)
Varm om vintern — Sval om sommaren. Ersätter två filtar.
Pris 22 kr. Storlek 150/200 cm.

Kornhamnsgata 57 **Os. Levin Östring** Drottninggatan 49

Fredrika Bremer-Förbundets BYRÅ
Klarabergsgatan 48, STOCKHOLM C.
Lämnar råd vid yrkesval åt kvinnlig ungdom.

Goodwin
Beställ för julen nu!
Sittni-g och 2 bild.r 15.—
Obs. I S. Ureget. 10, ing. Eden.
Tel. 620176.

ÖRNBERGA Tullinge
Mottager gäster året om.
Modern komfort 6:— 9:— kr.
Tel. för rumsbeställning Tullinge 41,
Tel. för gäster Tullinge 149.
BERTHA AHN BORN.

Böcker 1933

Hagar Olsson:

Höst över Mårbacka.

D e yppersta bland de skriftfärda, med den store Georg Brandes i spetsen, ha ägnat sin skarp syn och sitt snille åt att uttolka Selma Lagerlöfs skrifter. Leverin har hyllat henne som glädjens och skönhetens budbärarinna, Bök har prisat hennes höga moral och en i glänsande analys påvisat den lidelsefulla sköten Thomas Carlyles inflytande på hennes människoppfattning, Berendsohn har klagat över att hon står de moderna samhällsproblemen och proletariets kamp nära, medan Stellan Arvidson, den önskräckte riddaren av Clarét, dragit en lins för henne just såsom social diktare. Under tiden har Selma Lagerlöf lämnat det ena verket efter det andra utgå från sin hand och därmed lämnat nytt stoff till nya essäer, avhandlingar och uttorkningar. Och nu har hon fyllt sjuttio-fem år.

Nu vet man ju att Selma Lagerlöf är en grand old lady, Nobelpristagare och en av de aderton och hederdoktor och mycket mer därtill, att hennes böcker stå i förnämna band på solida bokhyllor, att hon själv är en sevärdhet som turistvallfärda till, hennes Mårbacka heligt rum, hennes Värmland odödligt, hennes namn sakrosant. Men underligt att säga, när man så här inför en bemerkelsesdägar tänker på Selma Lagerlöfs verk och

gärning, är det inte den världsliga grannlåtens som kommer in i tankarna, inte de snitrika essäerna, de högtidliga utredningarna av hennes sociala och moraliska idéer, och inte heller de många utmärkelserna, ännu mindre hennes egen med åren alltmera tilltagande, på en gång naiva och medvetna Mårbackakult — det är någonting annat, helt på sidan om allt detta, något tyst och segt och fördolt, en kraft som arbetat sig fram utan att dess bärarinna vetat huru och som inverkat på oss, stora och små, utan att vi veta varför eller på vilket sätt.

Man får väl lov att kalla denna kraft kallesen.

Selma Lagerlöf har aldrig varit att räkna till de författare som stå i det intellektuella livets brännpunkt, som kämpa för världsskådningar och verka som ackumulatörer för nya idéer. Hon har liksom de flesta av oss varit en av dem som fått kallesen och med förundransvärd tålmodighet fasthållit vid den. Detta är hennes storhet, detta ger från första stunden hennes gestalt en monumental resning. Redan hennes mödosamma och sena tillblivelse såsom diktare ger antydningar om arten av hennes geist: ingenting ges henne lätt, av museernas nåd, under seg kamp och outtröttliga försök måste hon tillbringa sig heravallat över formen och stilen. Hennes rytm är långsam, liksom naturförelöppets, möganden arbetar sig fram utan brådska och bethighet, i förlitna på den egna vätkraftens resurser. I gengäld förmörar man i hennes verk de hemlighetsfulla pulsågren av det liv som låter blommar brista ut ur marken och dikta slå ut ur ord.

För en diktare av denna art är livet det dyrbaraste och heligaste. Selma Lagerlöf är i alla stycken livets vän: hennes freds kärlek och människokärlek bära vittne därpå. Därför har hon kunnat ge

något åt alla, även åt dem som så ofta bli lottlösa vid dikterns glädjefest — »desa de mycket fattiga», för att låna ett uttryck av en ung svensk poet. De stora livsfrämjande makterna har hon hyllat och besjungit i dikter efter dikter: glädjen, skönheten, arbetet, samhörigheten, enigheten, och först och sist har hon besjungit den makt som hindrar livet att stela och förvandlas i sin motsats, död och infighet — skaparanden, den eviga lågan, »Guds vind». Det mest strålande av alla hennes dikterverk »Gösta Berlings saga» är en dikt om gudsdorsten som vet sin väg och känner sitt mål och som obönhörligen träffar allt det i människornas liv och hjärtan som är av döden. I de flesta av hennes verk, inte bara i estetiskt avseende yppersta utan även de tamare och mera söndagskolemässigt utformade senare berättelserna, förmörar man denna hjärns kraft, detta krav på ofler och rening för livets skull, såsom inspirationskälla och friskhetens bevarare.

Det är som vilde Selma Lagerlöf själv peka på detta, då hon i *Höst* — en volym innehållande berättelser, tal och minnen som hon gett ut till högtidsdagen — intagit uppsatsen »Jättens fotspar», vilken utgör en gård av tacksamhet till den framom andra räknas som sin mistare och förebild, Thomas Carlyle. Han om någon var en man som var buren av Guds vind.

Nu har det stillnat över det höstiga Mårbacka och det värdefullaste diktarnan har att ge oss hör till minnas krets. Den intressantaste avdelningen i den boken med det symboliska namnet *Höst* är oegensliggen den som bär titeln »Ur minnet» och ger oss glimtar ur diktarnans egen själshistoria. I några av dessa stycken, kanske särskilt den förtjusande skissen »Värmländsk naturkänhet» med dess ton av jäga och räjeri, möter oss i friskt behag den äkta lagerlöfska livsstämningen, vilken väl närmast förmöras som en fläkt från ett ingen mans land mittemellan det synliga och det osynliga.

Bron i djungeln.

D et finns väl knappast mer av lovard att ta till, när det gäller B. Travens böcker, än vad som redan sagts och om igen. Och ändå, för varje ny bok som kommer av den hemlighetsfulla, geniale författaren vill man så i uppslagsböcker, tänka i hexameter eller resa en stegen mot skyn och försöka riva undan dimmor och molntråsor för att finna nya ord för de tankar som daltat genom sinnet, under den underbara resan i ett alldes nytt, kombinerat verklighets- och fantasiland.

Bron i djungeln. Det är ingen tilltrasslad formalitetsvärd författaren för in läsaren i. Men den är den bästa av alla världar, naturen. Naturen under, härlighet och förlärlighet och människans, den enkla, osammansatta människans överlägsna anpassningsförmåga i denna storartade djungelnatur på gott och ont. Djungeln är B. Travens stora kärlek. Ett värdigt kärleksföremål för en människa. Ty vaken, smidig och mänsklig blir människan i djungeln. Försöknad är ett okänt begrepp där.

— Det var bra för pumpmakarens barn att ha sin lekplats alldeles invid den dånaande, knikande gamla träpumpen, som förmedlade vattnet många mil genom djungeln, ty dänet och dundret skrämdе de nissiva alligatorerna. — Säkerst var det ett väl valt lekställe i djungeln för små människoungar, alligatorer är nog inga vidare lekmatrater. Men en mörk, varm natt, när man församlats för att dansa och sitta i väntan på musiken i den varma djungelnatten, tar ändå den mörka floden eh av de ledande, brunhyade sexårigena.

Schildringen av begravingen av den lille, medkänslan med modern som ett tilläde de mexikanska kvinnorna i djungelsamhället att ett ögonblick lämna henne

Elsa Björkman-Goldschmidt:

Hjältar och hjältedåd.

E lisabeth Bergstrand-Poulsen är redan känd för svensk publik. Vi har lärt oss hålla av hennes Världsfolk från Långasjö socken, *Världskvinnor* och *Världsmän*, *Gamla människor* och *unga i Den rika vardagen* och *under Livets och drets festdagar*. Det är högrest folk med en klarhet över pannan, en renhet i blicken och ett tryggt i hela hållningen som bådär gott såväl för denna jordevandringen som för livet efter detta. Det är en kärv stulorluten över dessa hennes gestalter och de är tecknade med öm och säker hand.

De människor Elisabeth Bergstrand-Poulsen skildrar i sin nya bok »Hjältar och Hjälteådd» är av samma virke. Där ser vi den valdige prästmannen, vildmarkskonsten, som genom en liten fanjunkardotters förskyllan fick smaka livets biterhet, men som får utlopp för sin smärta och sina omöjliga krafter genom att röja ny mark, fälla furor, svejda, bryta sten och täckdika; och Lilj-Lin, sex-årig och ljusbunglön som en frisk röt, som med oböjlig vilja kvade sin far, den stora brukspatronen — Lilj-Lin som sedermera också hade mod att stå upp för sin far. Den dukliga fru Magda, som efter svåra förödmjuktelser har kraft att ta sitt öde i egna händer, den fattiga gamla Hilma som liknar en tallig blåst »som knogat så snällt — ensam — i de sista dagarnas svåra backar», och till sist kyrkvården som i drömmen läser Hellars förmaning för sina sockenbor — alla står där belysta ovanifrån och det är gott till få känna att även det vackra, höga och ädla kan vara sant. Ännu en sak icke att förglömma: det är humor över skildringen, en trevlig pepprad humor som kryddar spisen och hindrar den från att bli söt. Och när Elisabeth Bergstrand skriver om profana ting och göromål så gör hon det med den upptrickande sakkännekomen som endast egna upplevelser skänker. Läs bara när hon talar om färtioler, björkvedsbrasa och glödhoppor! Därtill limpå och liit ryngiga vinteräpplen...

Men — nu skulle jag ändå vilja komma med ett »men». Jag har fått lust att på ett par punkter gå till rätta med författarinnan, men jag vill då inte krypa bakom formen av en vanlig bokanmälan, utan i hederlighetens namn stå upp som gammal kamrat från ungdoms- och studiedären. Som var man vet, så är ju väner just aldrig rättvisa. Antingen de jublar eller rasar så tar de i för kraftigt. Om alltså detta som jag kommer med skulle bli alltför uppåt väggarna så ber jag i skriva det på vänskapens konto!

Kära Elsa Bergstrand — så hette du förr — varför förhörigär du så ihallande den tid som gått, men tar stora skygglappar på dig när det gäller vår egen tid? I början trodde jag att det var en form som du gav din längtan efter hembygd och hemland, men när angreppet mot nutiden ständigt återkommer så måste det vara mera än det. I denna din sista bok — i »Hjälteådd» — talar du om den gamla tidens orubbliga trohet i religion och kärlek. — »För den som lever i en tid, då det räknas för en styrka att utan smärta kunna slippa ifrån sig den ena andliga kostbarheten efter den andra», säger du. Religionen är kanske inte densamma nu som förr, men jag skulle vilja påstå att det visat sig alltför många prov på hjältemod inför åsikter och tro just nuför tiden. Se t. ex. på boken Dimitroff i tyska riksdagsbrandprocessen. Man må dela hans åsikter eller ej, men nog är hans trilskas, desperata utpräddande modigt! Och i rakt motsatta läger har man under de gångna åren sett samma hårdnackade motstånd som presterats, stic i stäv mot personliga fördelar och personlig säkerhet. Jag tycker att folk ute i världen dagligen och stundligen får lov att kunna dö för vad de tycker. Varför då racka ner på oss just på den punkten? — Du säger också att förr i världen »voro livets prismer större och helares». — »Man kan ibland överraska sig själv med att långa brinka nedande efter att livet åter skall bli lyckligt och olycka, glädje och sorg, kärlek och hat, arbete och vila — rent och oförfälskat utan så många oklara mellantoner». — Mot det skulle man vill kunna svara att allt som ses på avstånd får klarare, jäm-

nare tytor, att det är alla de förvillande närhetsdetaljerna som åstadkommer den upslående teken av ständigt skiftande färger och former, som du önskad skulle försvinna. Levde vi mitt utval — den gångna gyllene tiden, så skulle vi nog också där kunna förnimma de oklara mellantonerna. Det vet du ju som målare — varför använder du då den bilden?

Men nu vill jag inte förfälla till småaktigheter. Det är din inställning emot vår egen tid, ditt jubel över allt som gått som jag vill åt. Jag tror att sådant så lätt löper faran att bli manér. Så en sak till, men det blir mera en bön än ett angrepp: Skulle du inte vilja skriva något om din egen värld — den nuvarande? Nu svarar du som du en gång skrivit så svarjon och enom måste måla så, som det passar honom att måla, om det skall bli något bevänt med målningen». Men om jag inte vore så bergsäker både på din fantasi, ditt kunnande och din konst så då jag inte om detta.

en fascinerande

djungelroman:

B. TRAVEN

Bron
i djungeln

2: 50, inb. 4: 50,

halvfr. band 6: 50.

I varje bokhandel.

Axel
Holmströms
Förlag
Stockholm

Ny bok

av
VILHELM
MOBERG
MANS KVINNA

»Moberg har redan jämförts med Thomas Hardy, man kan tillägga de stora tyska bondeförfattarna... Han vet allt om börderna, men han fotograferar inte, ty han är en diktare.»

Vera v. Kramer i Soc.-Dem.

5: 75

BONNIERS

Gynna
Tidevarvets
annonsörer!

TIDEVARVET

Triedwaldsgränd 2, 3 tr., Stockholm.
REDAKTION:
Telefon 20 48 42. Mottagningstid
10-12.EXPEDITION:
Telefon 20 48 42.
Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-4
e. m. Postgiro 1544.PRENUMERATIONSPRIS:
För helår kr. 6:—, halvår kr. 3: 25,
kvartal kr. 1: 75. Lösnummer 15 öre.
ANNONSPRIS:
I text 25 öre per millimeter.Stor var
framgångenmed »Det blåser
upp till storm».

Större blir den

med »Chitambo», där

Hagar Olsson

visar sig från oväntade, nya sidor.
Kritiken är verkligt imponerad:

»En bekännelsebok, där en nutidsmänniska söker komma på det klara med sitt eget väsen och verkligen för nya källor att spela djupast inne. Titeln Chitambo (namnet på negerbyn där Livingstone mötte döden) får en djup symbolisk betydelse, som en livets seger över döden, en seger trots allt... En inspirerad bok.»

Herbert Grevénus i Stock.-Tidn.

»Hagar Olssons nya roman visar henne från hennes bästa sidor. — förbryllande och mystifierande, men ändå oallvarsom och bottennärlig på ett sätt som inte kan undgå att imponera.» Carl Björkman i Nya Dagbl. Alleh.

»Ett stort diktverk.»

Karin Boye i Tidevarvet.

»Chitambo är en lugn och mogen bok. Den griper en genom sitt allvar och sin smärtsfulla skönhet, den har sidor, inför vilkas kristallklara renhet man ovillkorligen spørjer sig om vackrare skrivits på prosa i vår nya skönlitteratur.»

Hans Kutter i Hufvudstadsbladet.

CHITAMBO

Roman av Hagar Olsson.

Pris 6: 50, inb. 8: 25.

NATUR och KULTUR

Böcker 1933

En ny bok av Nanny Johansson.

Det är alltid med en särskild uppbyggelse och behållning man läser Nanny Johanssons böcker. Sällan har väl i en sådan till ytterlighet enkel och anspråkslös form, en så stor levnadsvisdom och strålände humor stigit fram i en levnadsbeskrivning. Nanny Johansson har i höst givit ut fjärde delen av sina barndoms- och ungdomsminnen, den heter *Lycans gröna ängar* och är en direkt fortsättning på de tre små volymerna om *En oväkommen* i olika situationer och yrken.

Huvudtemat i denna fjärde del är den unga flickans, Nanna i Backskog, upplevelser som fabriksarbeterska. Skådeplatsen är ett spinneri i Väst-Sverige, helt nära Göteborg och tidsfärgen: industriens gradvisa infogande i samhällslivet, brytningsstadiet mellan gammalt och nytt, övergångsstrider, fattigdom och medvetet begynnande solidaritet mellan de unga spinneriflickorna i kamp för bättre livsvillkor. Den förmåga Nanny Johansson besitter att i skildringen av sina egna och sina vänners personliga upplevelser, låta hela den dåvarande samhällsstämningen leva med, så att man efter ett ögonkast ser hela miljön, tycker sig känna hela tidsandan, framträdert mycket starkt. Där är t. ex. skildringen av ett protestmöte, där man väntar sig ett slag för kortare arbetstid och höjd timpenning, men där aktionen går ut på att bevisa att fabriksarbetarna är skulturellt medvetna människor och på ett försvar för Ellen Key, som blivit beskyldd för att ha stört en söndagskolas gök-

otta. Rätt lustig och lik Nanny Johansson är beskrivningen av den talande lokföraren, som glömde dagens ämne för att i stället extastiskt prisa de amerikanska järnvägarna på de svenskas bekostnad. Författarinnan har en sådan förmåga att uppleva de mänskliga små egenheterna i all deras löjlighet, och sedan åter-gå dem så stillsamt och hövstikt och ända oemotståndligt, att man till sist undrar, är världen verkligen så humoristisk och full av det oväntades äventyr, varför finns det då inte flera människor, som kan skratta hjärtligt åt den?

En liknande situation var den då Kata Dalström hindrades att tala för fabriken anställda, men tillkännagav att hon »promenerade» på landsvägen så och så dags den kvällen och under promenaden skulle tala om en del saker hon hade på hjärtat — och så högt att andra som eventuellt var ute och gick samtidigt skulle kunna höra vad hon sade.

Med den rörlighet och anpassningsförmåga som icke endast är betingad av fattigdomen och med den nödvändigheten att ta ett jobb där det finns att få, utan också framförlit bottnar i detta, den ovanligt varma, fantasibevägade och för alla livets under klaröga och mottagliga människans vägen, uppträder författarinnan på många olika vädjebanor. Men var man än finner henne är hon alltid densamma, ärlig, rättlinjig, strålände och hennes böcker är alltid värda ett välkommen.

C. H.

Nanny Johansson: *Lycans gröna ängar*. Lindblads. 3:50.

Människor och under.

På Lindblads förlag har utkommit *Jag ser hans spår...* Jeanna Oterdahl har skrivit en femte samling s. k. smorgonstunder med skolungdoms.

Man märker, hur varmt denna ungdom ligger henne om hjärtat. Allt ur sitt rika kunskapsförråd tar hon till hjälp, all sin erfarenhet av levnad och tankar använder hon för att ge tröst, uppmuntran och förmaning. Vilka utgångspunkter för de mycket korta föredragen som än använts, och de äro många och skiftande — såsom t. ex. fosterlandet, konsten att vänta, kritik, vårdagjämning, Leo Tolstoj, vid skolans slut — får man nästan alltid efter slutad läsning inte bara ett allvarligt utan också ett sunt och friskt intryck.

Signe Walders nyttigvna bok *Banbrytare och andra* omfattar inte mindre än 18 små biografier över framstående kvinnliga arbetare på de religiösa och sociala verksamhetsområdena.

Maria Cederschiöld, banbrytare för diakonverksamheten i vårt land, hennes medsyster Cathinka Guldberg, Norges första diakonissa, Ebba Boström, Samariterhemmets i Uppsala grundläggare, företrädare för verksamheten bland räddningshemmens klientel och missionärer från de fyra nordiska länderna tråda fram inför oss.

Levnadssteckningarna, som man kanske kan säga äro något översvallande i stilen, visa hur dessa kvinnor genom troget och hjältemodigt arbete kommit fram till målet: nödställda människors hjälp.

Goda arbeterskor och hjältnor möta oss också i H. Redwoods *Gud i slummen*, översatt av Anna Bohlin.

I denna bok är det till slumverksamhetens urhem, London, vi förflyttas.

Det är också samma obeskrivliga ellin-

de, samma slags människotrasor och samma räddningsarbete, som vi alltsedan general Booths tid så många gånger läst och hört om, men som ändå åter fyller oss med levande intresse och undran. Åter sitta vi i spänning, om undret skall ske. Kan denna uselhet hjälpas, skall slumstyrarnas oförskräckhet, självpoffring och trosvishet segra?

Och de segra. Det vill säga, skulle någon slumsystem läsa dessa rader, skulle hon genast invända:

Det är inte vi. Det är Gud, som gör verket. Det är han, som hör våra böner. Jennifer.

Till Tidevarvets läsare och prenumeranter!

När jag såg Tidevarvets appell i första numret var min första tanke: Vi få inte låta Tidevarvet gå in i ett nytt årtionde i tvivel om dess möjlighet att fortsätta! Ar det för djärt föreslå, att var och en av Tidevarvets vänner och läsare som födelsedagsgåva utlovar minst ett exemplar utöver det egna för år 1934! Är det svårt att få någon att prenumerera så är det då för många lätt att som julkapp ge en årgång av Tidevarvet.

Tidevarvsvän.

BLÅ BOKEN

skall hädanafter vara namnet på den kalender, som hittills varit välkänd som nykterhetsfolket — med det nya namnet betecknas den värdefulla bokens karaktär av mera allmän egendom. Dess artiklar i aktuella samhälls- och kulturella frågor av ett stort antal kända och väl-skrivande sakkunniga äro roliga och instruktiva. Blå boken betyder en god insats. Dess pris är som vanligt kr. 2:50.

Litterärt kineseri.

Många anse, att vi lever i en dekadensperiod eller åtminstone i ut-förbacken till en sådan. Vår kulturs sammanbrott skulle inte ligga så fjärran. Historien skulle bli utpreppa sig, och den överförfinade anden skall än en gång duka under för barbarer. Skillnaden skulle dock bli den, att under det historien förut endast visat oss vissa enkasta folks dekadensperioder, så vore nu så gott som hela Europa moget att trampas under fötterna av kraftfullare stammar. Och denna gång behövde de inte komma rasande och härjande som tartarhorder, utan kunde likaväl vara ett nytt barbar-folk, de s. k. arierna, vars hemvist plögligt visat sig vara söder om Östersjön! Och sen var det på tiden att börja kul-turerna igen. Om det nu över huvud taget vore möjligt.

Nå, detta vidare resonemang hör inte hit. Men vad som plögligt kommit mig att tänka på dekadens och degeneration är, att vid de fall historien känner till, så har folkens sinnen vid dessa tillfällen med förkärlek vänt sig ut mot främmande länders andliga odling. Exotismen har retat smaknerverna och man har tillägnat sig så mycket som möjligt av de främmande (och bättre!) beståndsdelen. Oför-mögna att skapa något ur de egna källorna, na människorna sträckt sina händer bort mot de lockande synerna, och deras förtur ha lämnat marken för att stiga upp bland molnen. Försvagade i allt blotta de sig för hugg och förmå ej, när den starkare kommer, lyfta sitt vapen — sin egenart och sitt fria jag.

Upplever inte vi just nu något av detta? Särskilt tycks mig riktningen inom litteraturen luta ditåt. Och även detta torde inte stå så ensamt i historien. Det är inte blott så att reseskildringarnas hopande med ären blir överväldigande, utan den allmänna smaken vänder sig

gärna mot det noggranna studiet av exotiska förhållanden. Turen har kommit till Kina, och naturligtvis tänker jag nu på det litterära kineseriet prästina, Pearl Buck, vars böcker Den goda jorden och *Sönerna* (Hökerberg. 7:50) mottagits med akklamation.

Om Pearl Bucks förtjänster har talats så mycket, att jag nu hellre skulle vilja hålla mig till svaghetsna. Denna metod för annalder är månånda inte att rekommendera, men på grund av omständigheterna vågar jag ta mig friheten. Det har förväntat mig mycket, att litteratur-anmälare världen över utan betänkande vågadt slunga iväg strålände superlativ över hennes litterära kvalifikationer. Det är väl något som endast de mest in-tierrade experter på kinesisk anda kan göra. För en vanlig europé återstår enligt mitt förmenande blott att uttrycka sin förtjusning över etnografica och den gedigna förströelse, han haft av boken. Men att borga för att det är stor konst, måsterverk, askapande kraft o. s. v., hur i all världen kan man sätta sitt huvud i pant på något sådant? Vem säger att hennes ömsom knapphändig ömsom utdragna stil är ett stilistiskt måsterverk, det kan ju lika väl vara ett dunderfel, som här har lyckan att bli förtjusad? Vem gör för att hennes okomplicerade och schematiska persontekningar ger oss annat än en högst ensidig bild av kinamannens själ? Självs skulle han kanske anse hela hennes släkthistoria för banalitet i kvadrat. Gärna medger jag, att jag känt oförfräskad njutning vid vissa partier av *Sönerna* och tjuvat av alla smådrag, som bildat den intressanta enheten, men detta är säkert lika mycket min andres plebejiska nyfikenhet på det ökända som en intuitiv känsla, för vilken jag alls icke garanterar.

Pearl Buck har skildrat ett stycke Ki-

na, Ann Bridge har i *Utflykt från Peking* (Bonniers, Bokklubben. 6:50) gjort en historia om, hur europeerna har det där-borta. Den enes bröd, den andres död, kan man säga, för så utskäld som den stackars människan blivit, har jag sällan bevittnat. Hon har varit både tantig och gammaldags och omständig och tråkig. Det kan hända att själva hennes historia kunde och borde varit bättre, men vad jag absolut skriver på hennes debetsida, är den oförställda beundran hon lägger i dagen för mångt och mycket hos den kinesiska anden. Hon njuter och lever i de underliga stämningarna, som skapas där, och hon beskriver dem på sitt sätt och från sin synvinkel — som europé. Hon gör aldrig ett ögonblick anspråk på, att som Pearl Buck också fatta dem inifrån. På sätt och vis är hon ärligare. I varje fall ödmjukare. Hon ger sig inte in på något, som i realiteten kanske är dömt att förbli kvast.

En förtjusande bok är *Simone Ratels Belle-jolie* (Bonniers, Bokklubben. 6:50). Det är den franska andens air av förynging och kultur, som kan åstadkomma sådana saker. Författarinnans intuition är förhåxande, ibland går det kärar genom en av förtjusning över hennes sätt att träffa prick. När man lägger ifrån sig boken, har man känslan av att ha varit i sällskap med idel individualiteter. Först och främst författarinnan, men så hennes hjältinna, Isabelle, moder till de barnen, som var för sig är ett litet måsterverk av skildringskonst. Men även maken, som för läsaren i verkligheten ter sig osympatisk, har *Simone Ratel* med nästan rörande omsorg bemödat sig om att göra förtaligt och ställa i försonande dager. Man får inblick i ett stycke mänskligt samliv, som är skildrat med beundransvärd rikedom och sensitivitet. Den ömtåliga lilla boken har briljant översatts av Signe Bodorff.

Johan Falck.

Ett yrke med goda framtids-möjligheter...

Hvita Korset

Barnvårds- och Sköterskeskola

Läkare: Dr. Gösta Hagdus.

Almhult

(Gr. 1911)

Föreläsningar: Fru J. E. Sten.

(Byster Elsa)

Vårt lands äldsta och största utbildningsskola för barnsköterskor.

En utbildningskurs vid Hvita Korsets — sedan 1911 — välkända Barnvårds-skola medför erkänt goda framtidsmöjligheter. Tusentals unga kvinnor ha som Hvita Kors-systrar fått goda välvärdande platser i barnavård, hemvård, hemsjukvård, ålderdomsvård, läkare-mottagningar etc. Icke minst under innevarande år har efterfrågan på Hvita Kors-systrar varit mycket stor. Otivvelaktigt lönar det sig för arbetsvilliga, framåtsträvande flickor att söka utbildning vid Hvita Korsets skola i Almhult.

Ett paradiset för smätningar! Hvita Korsets värden för barn grundades 1906 och torde med de enastående goda resultat, som under alla åren kunnat uppvisas, stå i främsta ledet bland landets vårdanstalter inom spädbarnsområdet. Vårdhemmet har även fysikalisk avdelning, där klena barn under läkare-tillsyn behandlas av skicklig sjukgymnast och vana, duktiga avdelningssköterskor. Humana taxor. Vårdhemmets läkare är Dr: Gösta Hagdus.

Husmödrar! Söker Ni daglig, arbetsvillig barnsköterska? En Hvita Kors-syster är i så fall synnerligen lämplig, eftersom Hvita Korsets specialutbildning alltid blivit högt uppskattad av husmödrar och andra arbetsgivare. Hvita Kors-systrarna äro även mycket lämpliga när det gäller enklare hemsjukvård, ålderdomsvård etc.

Hvita Korsets Förlösningsshem. Inackorderingsavgift från 3 till 6 kr. pr dag. Förlösningstaxa 50 kr. (Patienter emottagas under längre eller kortare tid.)

FÖRALDRAR! Den bästa Julgåva Ni kunna ge Eder dotter är ett presentkort som berättigar till fullständig utbildningskurs vid Hvita Korsets Barnvårds- och Sköterskeskola.

Hvita Korsets Barnvårds- & Sköterskeskola, Almhult.
Var god sänd prospekt till:
Namn: _____
Bostad: _____
Postadress: _____

Nya kurser börja den 2 januari och 1 februari. Prospekt sändes mot porto.

WALDEMAR LINDBERG

Etabl. 1875

PAPPERFIRMA • KORNHAMNSTORG 53

Telefoner: 107410, 100545, 200543

Levererar allt i PAPPER & BINDGARN

"Pacifistens lösenord skall vara: Intet kan förskräcka mig".

(Forts. fr. sid. 1).

uppgörelse i krigskadefrågan som till stånd och Nationernas förbund fick nytt stöd och en ny prestige.

Men våren och sommaren 1924 förflyttas åter Tidevarvets intresspunkt hem till Sverige. Vi uppleva att fröken Elisabeth Tamm vid försvarsdebatten i andra kammaren håller ett programmatiskt anförande, som sammanfaller med Tidevarvs syn på försvar och på krigsberedskap. Och vidare att frisinnade kvinnors centralstyrelse vid möte under sommaren gör ett uttalande inför valen, som tingen av fullt hjärta kan göra till sitt. »Förbundet vill», heter det i Katrineholmsresolutionen, »verka för att inom vårt folk vinnas anhängare för en positiv fredspolitik, däri inbegripet avvecklingen av vår krigsberedskap. Detta anses vi vara ett led i arbetet på internationell avrustning.» Denna deklaration kan förtjäna att nämnas, ty här går Tidevarvets och Frisinnade Kvinnors politik i fredsfrågan samman för första och enda gången under deras samtida år på jorden.

Vår förhoppning att valrörelsen skulle ställa under debatt det militära försvaret var nuvarande hördning med dess väsentliga reduktioner. Efteråt må medges att man borde uppskattat dessa livliga, även om lösningen var en kompromisslösning som inte gick till botten med problemen. Men Tidevarvets intresse och beundran vänder sig mot det danska långt radikalare avrustningsförslaget, som utgår från att Danmark inte har några krigsmässiga uppgifter. Det går i de dagarna starka strömningar för svensk avrustning inom de folkrörelserna och socialdemokratiske partierna i Sverige och då norska arbetarpartiet också går på avrustning synes det möjligt att sätta upp målet: ett avrustat Norden, vilket först skulle beträda den väg, inför vilken de andra staterna stå tvekan och tvistande.

Den nya konservativa regeringen i

enastående framgång

7 miljoner
LUMA —
kvalitetstlampor
sålda

LUMA — kooperativas lampa

England gjorde ju ett slut på försöken att ålägga de till folkförbundet anslutna staterna en starkare inbördes solidaritet mot freddybrytare. Men den gick i stället med på att lösa Frankrikes trygghetsfråga genom Locarnoavtalet. Ovanpå detta kom frågan om Tysklands inträde i Nationernas förbund. De trakasserier som då bereddes Tyskland av västmakterna gav anledning till Sveriges hittills enda stora ögonblick i Genève, då excellensen Undén, som representerade Sverige i förbundsrådet, ställde sig med sitt veto upp mot stormakternas intriger. Sedan dess ha stormakterna allt mer befäst sin inre cirkel inom N. F., men vi ha dock hållit fast vid minnet av vad en enskild stats och en enskild statsmans mod betydde, och därur hämtat inspiration för kravet på en stark skandinavisk fredspolitik inom N. F.

Sedan Tyskland hösten 27 kommit in i N. F. och Ryssland börjat delta i de förberedande nedrustningsarbetena, ryckte de frågan om internationell avrustning upp i en större aktualitet. När man nu följer i lägen hur avrustningsidén arbetat sig upp ur alla de tekniska spetsfundigheter och svårigheter som hotat kväva den, måste man häpna över den livskraft i idén, som tvingat fram den tekniska lösningen som nu föreligger. Det hade säkert varit en god sak om Sverige gått på linjen: radikal svensk avrustning inom den allmänna avrustningskonventionens ram, men det svenska folkets vilja i denna sak är att skjuta upp och komma efter.

År 1928 utmärkes för pacifismens del av två drag, som också återspeglas i Tidevarvet och säkerligen ha ett inre samband: en på nytt insatt stark aktion för att lära menige man inse hurdan krigets nya skepnad tar sig ut och vad ett nytt krig bjuder civilbefolkningen på samt avslutande av Kelloggspakten som kriminaliserar kriget.

I detta års valstrid, där fredsfrågan annars lyser med sin frånvaro, tas den upp i Tidevarvet med särskild intensitet i samband med vårt infresse för valstriderna i Södermanland och Halland.

Det följande året, 1929, är en vändpunkt i världspolitiken. När Stressemann det året uppstår att den franska och engelska ockupationen av Rheinlandet upphävs, mot att Tyskland går med på den nya planen för krigskadebelätningen, är detta den sista aktion i hans och Tysklands Erfüllungspolitik. Men det vet man inte då, utan hoppas på en ljusning sedan ett så svårt irritationsmoment kommit ur världen. Och Briand vägar till och med i Genève lägga fram sitt förslag till ett europeiskt statsförbund, vid vilket tillfälle Tidevarvet har en korrespondent närvarande. Men andra krafter äro i rörelse, som få hjälp av läskonjunkturen, vilken nu sätter in. Flottkonferensen i London 1930 när blott föga resultat och i Danmark förkastas avrustningsförslaget åter av Landstinget. I Sverige beslutas en ny parlamentarisk utredning av försvarsfrågan, och Tidevarvet är väl ensamt i universum om den meningen att kvinnor också bort få vara med om den. På hösten inträffar den händelse, som understryker vändningen till det sämre i europeisk politik med nazisternas stora framgångar vid valen i Tyskland. Krisen förvärras ekonomiskt och politiskt, krigskadeståndes- och trygghetsfrågorna emellan rivas upp, stora kupper göras med valutorerna och England, som nyss tagit initiativet till värld-

konferensen för tullarnas avveckling, går nu in för en protektionistisk politik.

Det är verkligen ganska välbetänkt när Ada Nilsson i december 1931 skriver i Tidevarvet att: »pacifistens lösenord måste vara: **intet kan förskräcka mig.**»

Två år senare, med överblick över vad som hänt under mellantiden, kunna vi ta upp dessa ord igen och ge dem en dubbel mening. Mycket har hänt som är lägnat att förskräcka; kriget mellan Japan och Kina, med N. F:s oförväntat att skydda den stat, som ställde sig under dess beskydd. Vidare avrustningsfrågans ofta nära nog hopplösa läge. Detta var kanske värre vid ajourneringen våren 32 än den är nu, trots att Tyskland efter revolutionen i år träder upp med helt andra fordringar på denna punkt och över huvud än någon gång efter kriget. Det är också många pacifister som låtit förskräcka sig och omvända sig till att tro på försvar igen. Inte ens det faktum att en hel entente av demokratiska stater ären, 1914—18 skändligt misslyckades med att trygga demokratien med vapen, räcker till att utrota föreställningen att ett sådant försvar bör frestas och är möjligt. I sanning, skulle demokratien inte ha några andra vägar till försvar än den gamla vanliga krigsmakten, då vore för pacifisterna intet annat övrigt än ett förtyvlands mod inför undergången. Ty det militära försvaret har för visso icke sådana möjligheter att klara demokratien på två färliga fronter i söder och öster så att det lönar sig att för dem öfra sin tro. Men det finns också andra former av försvar, och en artikel i ett av Tidevarvets senaste nummer om kulturförsvaret i Söderjylland ställer åter upp Danmark som ett exempel för oss. Och för den pacifist som icke låtit förskräcka sig, avslöjar sig under allt buller och blod, allt skriande och all skrämsel ett bestämt drag i skeendet som ger honom mod att leva och sträva vidare. Ty han ser hur den mänskliga livsviljans kamp mot kriget följer sin bana och fortsätter på andra sidan varje katastrof.

När avrustningskonferensen beslöt ålägga Tyskland en provtid före lika berättigandet, var det en stat som inte var med på detta beslut, som hade Tysklands hemsra till följd. Det var Polen som fått en ny utrikesminister, besluten att åstadkomma gott förhållande med sina grannar. Och han har lyckats åstadkomma ett förtroligt närmande till Tyskland och en överenskommissen att i godo söka lösa gränstvisten om vilka det alltid hetat att de kunde endast lösas med krig. Denna avspänning återverkar, får man hoppas, på Frankrike som gått i borgen för Polens trygghet gentemot Tyskland. På nu se om inte Frankrike därför kan göra den gest mot Tyskland, som gör ett upptagande av förhandlingarna om avrustningen möjliga. Amerikas erkännande just nu av Sovjet måste dessutom bidra till att svalka Japans upprörda känslor. Japan som är den mest stridslustna staten i världen just nu, så länge militärkastan härskar där.

I mellantiden som förlöper innan detta när från skrivmaskinen till prenumeranterna, kan naturligtvis en ny blixt hinna slå ner. Men det faktum som denna alltför långa översikt dock kanske lyckats påvisa; hur svårigheter och faror blåsas upp och försvinna och lämna rum för nya, visar väl ändå hur tillfälliga och hur med god vilja överkomliga alla dessa förskräckliga bråk mellan staterna äro. Naturligtvis, en vacker dag kunna vi överrumplats och råka in i en ofattbar katastrof för en överklighets skull. Men vi ha rätt att tro och plikt att sträva i den linje som mänsklighetens livsvilja plöjer genom tiderna i sin kosmiska storhet och obehvågighet. E. W.

Idellt och socialt intresserade kvinnor

ha utomordentlig nytta i ett arbete av **BLÅ BOKEN**, kalender för idellt och socialt arbete. Artiklar: Albnahfrågan som internationellt problem, av dr B. Herrod, Louisiana. Framtidens kvinnopolitik, av professor, med doktor Olof Kimberg. Penninghushåll och dess öfösta problem, av professor G. Wastén Silfverstige. Krasen och följder, av fil. lic. Erik Blomberg (med illustrationer). Vad är hemsressad, av fru Annastina Alkman (med illustrationer). Biografier. Tidens diktare i ord och bild. De svenska folkrörelserna. Historiska. Tidnings. Statistiska uppgifter. Almanack m. m. Pris kr. 2:50.

BLÅ BOKENS FÖRLAG, Box 387, Stockholm 1.

Villa Vettra Flickpension

börjar sin 3½ månaders utbildning i våren 1934. För utbildade lärarinnor, valfröa ämnen, god omvärld, sociala kontakter, naturräddat läge.

Beaktat prospekt.
Fru ELVIRA GOBEL
Hammar, Askersund.
Tel. Hammar 10.

Köp
ARBETAREKALENDERN
En kalender för alla!
I bokhandeln och Pressbyrån.
FEDERATIVS :: Stockholm 1

**STOCKHOLMS ERKÄNDA
CENTRALSJUKKASSA**
av K. Socialstyrelsen antagen till
erkänd centralsjukkassa för Stockholms stad.
Kassan kommer i åtnjutande av betydande bidrag från staten, värjämte Stockholms stad understödet kassan.

INTRÄDESVILLKOR:

att hava uppnått 15, men icke 50 år;
att äga god hälsa och icke vara behäftad med lyte, som medför eller kan förväntas medföra väsentlig nedsättning i arbetsförmågan, samt att vara bosatt (manfalls skriven) i Stockholms stad.

FÖRMÅNER:

Sjukpenning från 1 till 6 kronor pr dag, mederskappenning med 2 till 6 kronor pr dag; nedsättning med 20 % å årsavgiften å stadens sjukhus. Sjukpenning utgår intill 3 år för varje sjukdomsfall.

EXPEDITIONSTIDER:

Huvudkontoret, Kornhamnstorg 4, helgfria dagar kl. 10—5, fredagar 10—7 och lördagar 10—2, för inträdesökande, inbetalning av avgifter, sjukansmälningar och utbetalning av sjukhjälp. Tel. 20 49 69.

Uppbördskontor, Barnhusgatan 16, varje helgfria dag utom lördag, kl. 4.30—7 e. m. för inbetalning av avgifter. Styrelsen.

Fackskolan f. huslig ekonomi UPPSALA

Lärarinnekurs i barnvård börjar i jan. och sept. Kursen omfattar en term, husmoderskurs å Fackskolan m. underv. i hällsödra, födaämneslära, matlagning och sömnad samt 7 mån. å Fackskolans barnhem, 6 mån. å barnsjukhus med grundl. teor. o. prakt. undervisning i spädbarnsvård. Ansökan helst före 1 dec. och 1 juli. Lärarinnekurs för skolkök, 3 term., börjar i jan. Anmälan före 1 nov. Kurs för ekonomiföreståndarinnor vid sjukhus o. andra större anstalter börjar i jan. 1934. I kursen ingår teor. o. prakt. undervisning i sjukmatlagning. Anmälan helst före 1 dec. Kortare husmoderskursen på en termin börjar i jan. Anmälan helst före 1 dec. Praktiska Yrkeskursen, en termin, börjar i jan. För elever fr. Uppsala län 3 friplatser. Elever fr. Uppsala län ha förtredde, såvitt de anmäla sig före 10 dec. Formulär för ansökan sändas på begäran. Närmare upplysn. muntligen eller pr tel. 568. Program gratis o. franko.

Hultafors

1,000 fot över havet

Fysikalisk-Dietisk Kuranstalt

UNDER SAMMA REGIM:

Nyhyttans Badanstalt, Järnboås, öppet hela året.
Ekebyholms Badanstalt, Rimbo, öppet sommarmånaderna.
Stockholms Fysikaliska Kuranstalt.

Överläkare: Dr E. Garby

Bitr. läkare: Dr I. Unhäll

Moderata priser. Inga drickspengar.
Begär utförligt prospekt.

Telefon: Hultafors 16, Borås 695,
Rövlan 68.

Leksands Bad- och Kuranstalt

är utrustad med alla badformer enligt Skodsborgs metod. Helinackordering, även diet, emottages året runt.

Enskilt rum pr dygn 9:50, delat 8 kr. Obs. inklusive behandling.